

FINANCIËLE STROMEN OP WIJKNIVEAU

Financiering van zorg en welzijn in
Het Lage Land, Prinsenland en Vreewijk

FINANCIËLE STROMEN OP WIJKNIVEAU

Financiering van zorg en welzijn in
Het Lage Land, Prinsenland en Vreewijk

VELDACADEMIE

Gemeente Rotterdam
Bureau Frontijn

TU Delft

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	8
1.1	Onderzoeksverloop	10
3	HET LAGE LAND	16
4	PRINSSENLAND	20
5	VREEWIJK	24
BIJLAGEN		
1	Literatuurlijst	31
2	Demografisch overzicht per wijk	34
3	Toelichting Verdeelsleutels	38
4	Ver slag Veluw werk	39
5	Schema Wetten - Stromen - Producten	44
6	Informatiematrix	n.v.t.
7	Kaartmateriaal	45
8	Factsheet	69
9	Evaluatie onderzoek	70
COLOFON		76

Vergangsterug in Prinsenland. Foto 2011.

INLEIDING

FYDO

VTRUN

GZ GONDHI IDS CH

ZORG IN ROTTERDAM

1

Klanten/Doeleinden

Sinds 2007 is de Wmo van kracht. Met de komst van deze wet krijgt de gemeente een belangrijke taak in het organiseren van het basisaanbod in zorg- en welzijnsvoorzieningen. Het basisaanbod (in de wijk) bestaat in ieder geval uit:

- Ondersteuning bij de dagelijks levensbehoeften
- Ondersteuning bij schulden en inkomenproblematiek
- Het bieden van mogelijkheden om sociaal mee te doen

Naast deze wet zijn er nog twee wetten in Nederland die er voor moeten zorgen dat burgers goede zorg krijgen wanneer zij dit nodig hebben. Dit zijn de zorgverzekeringswet (Zvw) en de Algemene Wet Bijzondere Zorg (AWBZ). De zorg die in Nederland wordt geleverd wordt betaald van middelen die afkomstig zijn uit één van deze wetten. Jaarlijks wordt er in Nederland zo'n 90 miljard euro betaald aan gezondheidszorg. Veertig procent van dit bedrag komt uit Zvw-premies. De AWBZ-premies zijn goed voor bijna dertig procent en de overheid draagt bijna 15 procent bij aan het betalen van de zorg.

In Rotterdam gaat jaarlijks ca. 2 miljard euro om aan zorg- en welzijnsgeleden. Om de zorg- en welzijnsvoorzieningen op een basisniveau te kunnen blijven aanbieden, en tegelijkertijd een efficiencyslag te maken, heeft het college van B&W in 2011 besloten om zorg en welzijn gebiedsgericht te gaan organiseren. Anleidingen hiervoor zijn (Deelgemeente Charlois e.a. 2011):

- Groeiend aantal burgers dat gebruik maakt van zorg- en welzijnsdiensten en tegelijkertijd afnemende financiële middelen om dit te realiseren
- Zorg- en welzijnsvoorzieningen zijn versnipperd georganiseerd en werken grotendeels nog apartbegaafd. Organisaties vullen elkaar te

welging aan en een meer efficiënte organisaties is gewenst

- De gemeente krijgt steeds meer taken ten aanzien van het uitvoeren van de AWBZ.

VRAAGSTELLING

Aanleiding voor het gebiedsgericht organiseren een inkopen van zorg en welzijn zijn divers. Op wijkniveau is het nuttig om na te gaan welke rol en taken de overheid vervult, en welke in de toekomst mogelijk gewenst is. Een goed beeld van de huidige situatie in de wijk is essentieel om een toekomstvisie te kunnen vormen.

In dit onderzoek wordt in kaart gebracht wat de huidige situatie is met betrekking tot producten en diensten die betaald worden met financiering uit de Zvw, WMO of AWBZ. Deze complexe vraag is in dit onderzoek uitgesplitst naar enkele onderwerpen, wat leidt tot de volgende deelvragen:

Organisaties
Welke organisaties in de wijk maken gebruik van financiering uit Zvw, WMO of AWBZ, en (b) voor welke interventies / producten, (c) met welk volume en tegen welk tarief (d)? Welke wijkinfrastructuur er is (gebouwen, voorzieningen).

- Producten
Welke producten worden in de wijk geleverd in de geldstromen voor diagnostiek en behandeling (zorgverzekeringswet), chronische zorg (AWBZ), maatschappelijk ondersteuning (WMO)?

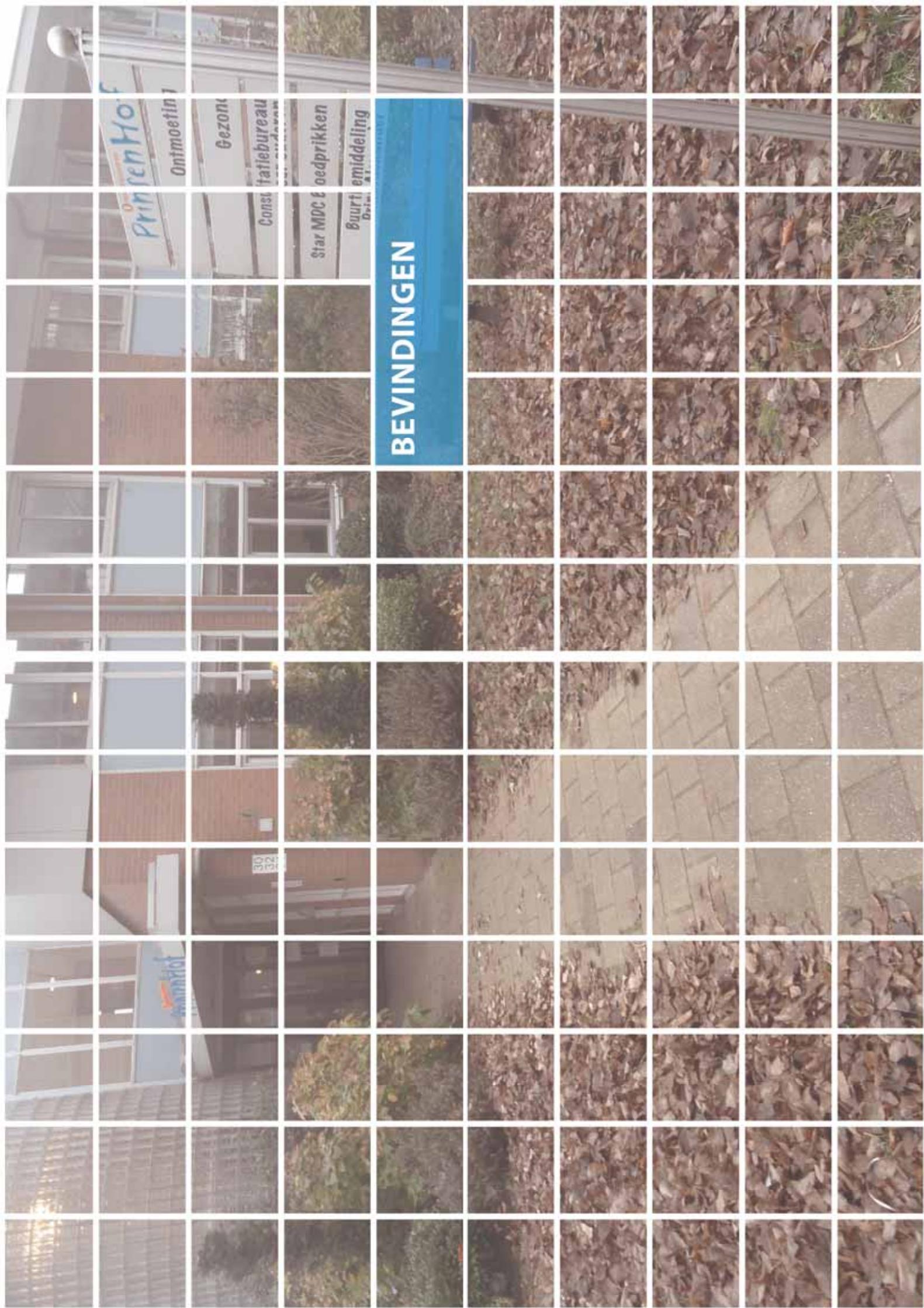
Voor welke wijkbewoners worden financiële middelen uit de drie wetten ingezet, wat zijn hun globale kenmerken (leeftijd, geslacht), wat is hun wonsituatie welke beperkingen ondervinden zij in hoofdzaak?

GESELECTEERDE WIJKEN

Het onderzoek vindt plaats in drie verschillende wijken, te weten Prinsenland, Het Lage Land en Vreewijk. Deze wijken zijn gekozen om diverse redenen. Ten eerste zijn deze wijken geanalyseerd in het onderzoek Toegankelijkheid van wijken, dat in januari 2012 door de Veldacademie is gepubliceerd. Hierdoor is er al veel over deze wijken bekend. De Leefveldenanalyse is in deze wijken uitgevoerd en geeft een compleet beeld van de voorzieningen in de wijk, waaronder ook de zorg- en welzijnsinstellingen. Het netwerk en gebiedsbetrokkenen op het gebied van zorg en welzijn zijn daardoor bekend. Hierdoor kan er snel contact worden gelegd met spelers in het publieke domein.

Ten tweede vormen deze wijken een goede afspiegeling van de verschillende wijken die in Rotterdam te vinden zijn. De wijken verschillen van elkaar in demografie, voornamelijk op het gebied van leeftijdsopbouw, gemiddeld inkomen en opleidingsniveau. Deze wijken zijn representatief voor wijken die een soortgelijke demografische opbouw kennen. In bijlage 2 is voor iedere wijk een demografisch overzicht opgenomen.

BEVINDINGEN

BEVINDINGEN

2.1 ONDERZOEKSVERLOOP

Het onderzoek is gestart met een uitgebreide deskresearch. Het rapport Zorg in Rotterdam (Gemeente Rotterdam - Dienst Sociale zaken en Werkgelegenheid 2010) heeft als uitgangspunt gediened. De diverse wetten, stromen en producten die hierin worden benoemd, hebben als onderzoeksraeder gediened.

Deskresearch

Tijdens de deskresearch is een bronnenonderzoek gedaan, ter onderbouwing van de beantwoording van de deelvragen. Kennis over de diverse wetten en de financiële stromen die hieruit voortkomen is verzameld. Jaarverslagen en rapportages van diverse organisaties die zich in de wijk bevinden en die goed toegankelijk waren zijn eveneens in dit deel van het onderzoek opgenomen. Op basis van de informatie die voortkomt uit de deskresearch is het veldwerk opgezet.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk zijn diverse organisaties benaderd:

- organisaties die direct geld ontvangen dat afkomstig is uit de Zvw, Wmo of AWBZ
- organisaties die deze gelden verstrekken, in dit geval de deelgemeenten en de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZAWe) van de gemeente Rotterdam

Deelgemeenten kunnen voor de stroom 'Wetizijn' in de Wmo, zelf bepalen door welke organisaties zij de producten die behoren bij deze wet laten leveren. Organisaties ontvangen op basis van een subsidiebeschikking een bepaald bedrag per jaar waarvoor zij een deel van het welzijnswerk in de deelgemeente uitvoeren. De dienst SoZAWe verstrekt producten binnen de stroom Individuele

Voorzieningen. Rotterdammers met een beperking die daarvoor een indicatie hebben van het Centrum Indicatie Zorg (CIZ), kunnen aanspraak maken op een Persoonsgebonden Budget of op Zorg in Natura. Ook zijn er diverse producten, zoals scootmobiele en woningaanpassingen die vanuit deze financiële stroom worden geleverd.

Om een representatief beeld te kunnen vormen van de organisaties in de wijk is gekozen om bij minimaal de helft van dezelfde soort organisaties een interview af te nemen. Dit heeft voornameleijk betrekking op de organisaties in de eerstelijnszorg. Wanneer er in de wijk zes huisartsen aanwezig zijn, is er voor gekozen om bij minstens drie van deze huisartsen en vragenlijst af te nemen.

De vragenlijst is tot stand gekomen op basis van informatie die tijdens de deskresearch is verzameld en de vragen die tijdens het onderzoek beantwoord dienen te worden. In de vragenlijst komen een aantal onderwerpen aan bod:

- Organisaties
- Diensten
- Cliënten
- Financiën

De organisaties die financiering ontvangen vanuit de Wmo zijn over het algemeen wel allemaal benaderd. Enkele hebben aangegeven niet mee te willen doen aan het onderzoek.

Voor de organisaties die niet zijn benaderd of die niet mee willen doen aan het onderzoek is op basis van een verdeelsleutel een berekening gemaakt van het bedrag dat zij afkomstig uit een van de drie geldstromen krijgen. In bijlage 3 is een overzicht bijgevoegd waarin wordt toegelicht hoe de verdeelsleutels zijn opgesteld.

Activiteitencentrum Tjalk in Prinseland. Foto: 2011.

In bijlage 4 is per wijk een korte rapportage bijgevoegd over de verloop van het veldwerk en reactie van de zorg- en welzijnsorganisaties op de vraag te participeren in het onderzoek.

Visualisatie

De verzamelde gegeven worden op diverse manieren weergegeven. Ten eerste zijn de data verwerkt op kaart. Op de stadskaarten worden de drie wijken weergegeven met daarbij verschillende data, waardoor deze goed met elkaar te vergelijken zijn. De kaarten op stadsniveau laten verder geen locaties zien. Op de wijkkaarten zijn diverse data weergegeven. Kaarten laten locaties zien van zorg- en welzijnsaanbieders en gegeven informatie over de variabelen die hierop van toepassing zijn.

Ten tweede is er een factsheet geproduceerd op basis van de gegevens uit het rapport Zorg in Rotterdam. De gegevens uit dit rapport zijn inzichtelijk gemaakt in een model waaruit blijkt hoe de financiële stromen in zorg en welzijn op stadsniveau lopen.

Datamatrixen

De verzamelde data is in diverse matrizen weergegeven. Per wijk is er één matrix met daarin de informatie over de zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk. Daarnaast is er een uitgebreid overzicht van de deelgemeentelijke Wmo-financiering per wijk. Hierin staat welke organisaties financiering ontvangen, en welke producten zijn daarmee leveren. De stromen worden ook aangegeven, waardoor een vergelijking kan worden gemaakt tussen de geselecteerde wijken.

De vermelde data

Hieronder wordt aangegeven welke data er vermeld worden op de verschillende kaarten per wijk. Per wijk wordt aangegeven wat er kenmerkend is voor de wijk en wat er specifiek qua informatie wordt weergegeven. Op stadsniveau zijn enkele kaarten geproduceerd waarbij de geanalyseerde wijken vergeleken kunnen worden. Ook zijn hier de gegevens weergegeven die in het rapport 'Zorg in Rotterdam' zijn verzameld.

De kaarten zijn gemaakt op basis van de informatie die is opgenomen in de Informatiematrix per wijk. Per wijk zijn er twee kaarten voor de Zvw en de Wmo. Op de eerste kaart zijn organisaties weergegeven waarvan tijdens dit onderzoek duidelijk is geworden hoeveel financiering zij ontvangen vanuit één van de twee wetten. Op de andere kaart zijn alle organisaties weergegeven die financiering ontvangen vanuit ofwel de Zvw of de Wmo, maar waarvan geen precieze informatie beschikbaar is. Dit komt vaak doordat deze organisaties niet mee wilden werken aan het onderzoek, en een schatting op basis van een verdeelsleutel ongegrond zou zijn.

In bijlage 5 is het schema te zien waarop de wetten die in dit onderzoek centraal staan, zijn uitgesplitst naar stromen en producten. De gescande delen van dit schema worden weergegeven in dit onderzoek en op de kaarten. De andere delen worden niet weergegeven omdat dit stromen betreffen die niet wijkgebonden zijn. Zo bevinden zich in de geselecteerde wijken geen ziekenhuizen, organisaties voor maatschappelijke opvang of GGZ instellingen. In de bij dit onderzoek gepubliceerde Factsheet zijn deze stromen wel weergegeven.

Wat betreft de deelgemeentelijke Wmo is er uitgegaan van cijfers van het jaar 2011. Er is gebruik gemaakt van de beschikbare subsidiestaten en middels interviews is informatie verzameld.

HET LAGE LAND

HET LAGE LAND

3

WMO

Deelgemeente Prins Alexander bestaat uit zeven wijken waar welzijnswerk wordt uitgevoerd. Uit interviews met beleidsmedewerkers, manager de Woonservicegebieden blijkt dat in de wijken Het Lage Land en Prinseland alleen Sonor, Maatschappelijke Dienstverlening Alexander (MDA) en Stichting Buurtwerk Alexander (SBA) een subsidierelatie hebben vanuit de deelgemeentelijke Wmo.

Op basis van de doelstellingen die in het bestuursprogramma Krachtig Prins Alexander (2010) worden benoemd, zijn prestatieatspraken gemaakt met deze organisaties. Op de kaart bijlage 11 staan echter meer organisaties dan de eerder genoemde Sonor, MDA en SBA. Uit de subsidiestaat en gesprekken met betreffende organisaties blijkt dat ook zij gefinancierd worden door de deelgemeente, en naar alle waarschijnlijkheid uit de deelgemeentelijke Wmo. De beleidsmedewerker bij de deelgemeente Prins Alexander die hierover meer duidelijkheid zou kunnen verschaffen is langdurig ziek. Collega's zijn niet genoeg op de hoogte van de financiering vanuit de deelgemeentelijke Wmo en kunnen ons alleen vertellen wat er op de kaart is weergegeven. In het totaal zijn er acht organisaties die welzijnswerk uitvoeren in deze wijk.

AWBZ

Deze organisaties leveren welzijnswerk op de diverse locaties in de wijk. Op de kaart 11 zijn de belangrijkste locaties of hoofdkantoren te zien. De organisaties die zijn opgenomen in de subsidiestaat van de deelgemeente Prins Alexander en waarvan waarschijnlijk is dat zij wel financiering ontvangen vanuit de Wmo zijn opgenomen in de Informatieklik. Van deze organisaties is echter te weinig bekend om ook daadwerkelijk te kunnen vaststellen dat zij een subsidierelatie hebben vanuit de deelgemeentelijke Wmo. De informatie die op de kaarten wordt weergegeven is afkomstig uit het subsidiejaar 2011.

In de wijk is SBA de partij die de meeste subsidie ontvangt. Bevordering Deelname is bij iedere welzijnsorganisatie de stroom waar de meeste middelen heen gaan. In het Meesjatenplan Wmo van gemeente Rotterdam (Gemeente Rotterdam, Dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving 2011) heeft de deelgemeente Prins Alexander haar Wmo-jaarplan niet naar prestatieverdigesplaatst, in tegenstelling tot de andere deelgemeenten. Hierdoor is niet duidelijk welke doelen de deelgemeente nastreeft met dit prestatieverdig, wat ook in het Bestuursprogramma van de deelgemeenten niet verder wordt toegelicht (Deelgemeente Prins Alexander 2010).

AWBZ

Op basis van de inventarisatie bevindt zich in de wijk één organisatie die financiering ontvangt vanuit de AWBZ, namelijk De Burcht, een centrum voor verpleeghuiszorg, wonen en welzijn, en onderdeel van Zorggroep Rijnmond. In dit verpleeghuis bevinden zich 89 intramurale plaatsen, waarvan er 33 plaatsen sonatare, 46 psycho-gedatieve, 17 ziekenhuisverplaatsde zorg, 2 kort verblijf en 1 plaats palliatieve zorg. Uit interviews met de coördinator Zorg en met het hoofd van de financiële afdeling van De Burcht blijkt dat de financiering van de

ZWW

Deze organisaties leveren welzijnswerk op de diverse locaties in de wijk. Op de kaart 11 zijn de belangrijkste locaties of hoofdkantoren te zien. De organisaties die zijn opgenomen in de subsidiestaat van de deelgemeente Prins Alexander en waarvan waarschijnlijk is dat zij wel financiering ontvangen vanuit de Wmo zijn opgenomen in de Informatieklik. Van deze organisaties is echter te weinig bekend om ook daadwerkelijk te kunnen vaststellen dat zij een subsidierelatie hebben vanuit de deelgemeentelijke Wmo. De informatie die op de kaarten wordt weergegeven is afkomstig uit het subsidiejaar 2011.

In de wijk is SBA de partij die de meeste subsidie ontvangt. Bevordering Deelname is bij iedere welzijnsorganisatie de stroom waar de meeste middelen heen gaan. In het Meesjatenplan Wmo van gemeente Rotterdam (Gemeente Rotterdam, Dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving 2011) heeft de deelgemeente Prins Alexander haar Wmo-jaarplan niet naar prestatieverdigesplaatst, in tegenstelling tot de andere deelgemeenten. Hierdoor is niet duidelijk welke doelen de deelgemeente nastreeft met dit prestatieverdig, wat ook in het Bestuursprogramma van de deelgemeenten niet verder wordt toegelicht (Deelgemeente Prins Alexander 2010).

AWBZ

Op basis van de inventarisatie bevindt zich in de wijk één organisatie die financiering ontvangt vanuit de AWBZ, namelijk De Burcht, een centrum voor verpleeghuiszorg, wonen en welzijn, en onderdeel van Zorggroep Rijnmond. In dit verpleeghuis bevinden zich 89 intramurale plaatsen, waarvan er 33 plaatsen sonatare, 46 psycho-gedatieve, 17 ziekenhuisverplaatsde zorg, 2 kort verblijf en 1 plaats palliatieve zorg. Uit interviews met de coördinator Zorg en met het hoofd van de financiële afdeling van De Burcht blijkt dat de financiering van de

Burcht volledig uit AWBZ-middelen bestaat. De meeste bewoners van De Burcht hebben een zorgzwaartepakket Verpleging en Verzorging 5, wat inhoudt dat er een dagtarief van maximaal €180,74 mag worden gekend (Nederlandse Zorgautoriteit 2012). Daarnaast levert De Burcht ook volledig pakket thuis; waarbij verpleeghuiszorg wordt geleverd aan huis. Deze huizen bevinden zich in hetzelfde pand als De Burcht, echter zijn dit zelfstandige woningen. De Burcht levert ook dagopvang, waarvan dagelijks 10 personen gebruik kunnen maken, verspreid over twee dagdelen. Uit het interview met de coördinator Zorg blijkt dat het verpleeghuis een sterke regiofunctie heeft. Veel bewoners zijn niet afkomstig uit de wijk maar komen bij de Burcht terecht naar aanleiding van een toenemende zorgvraag, een ziekenhuisopname of wanneer één van de kinderen van een cliënt in de buurt is komen te wonen. Op dit moment is er niet veel binding met de wijk, maar de komende tijd wil De Burcht hier meer aandacht aan besteden. Op de kaart in bijlage III is te zien hoe de AWBZ voorziening in Het Lage Land zich verhoudt ten opzichte van een soortgelijke AWBZ voorziening (Simeon en Anna, Laurens) in Vreeswijk.

In de wijk bevinden zich in het totaal 26 ZWW organisaties die 2019 leveren in de eerste lijn. De verdeling is als volgt:

• Huisartsen	6
• Fysiotherapeuten	4
• Tandheelkundige	3
• Apotheek	2
• Overige 1e lijnzorg	11

Van deze organisaties zijn er dertien benaderd voor deelname aan het onderzoek, zeven daarvan hebben ingestemd met een interview. De locaties bevinden zich verspreid over de wijk zoals te zien is op de kaart in bijlage III. Op kaart IV in de bijlage zijn organisaties te zien waarvan een bedrag bekend is dat zij ontvangen vanuit de ZWW. Op de kaart in bijlage VI is per wijk te zien hoeveel eerstelijns zorgaanbieders aanwezig zijn.

Preventief Jeugdbedrijf KOV

Bewonersinitiatief

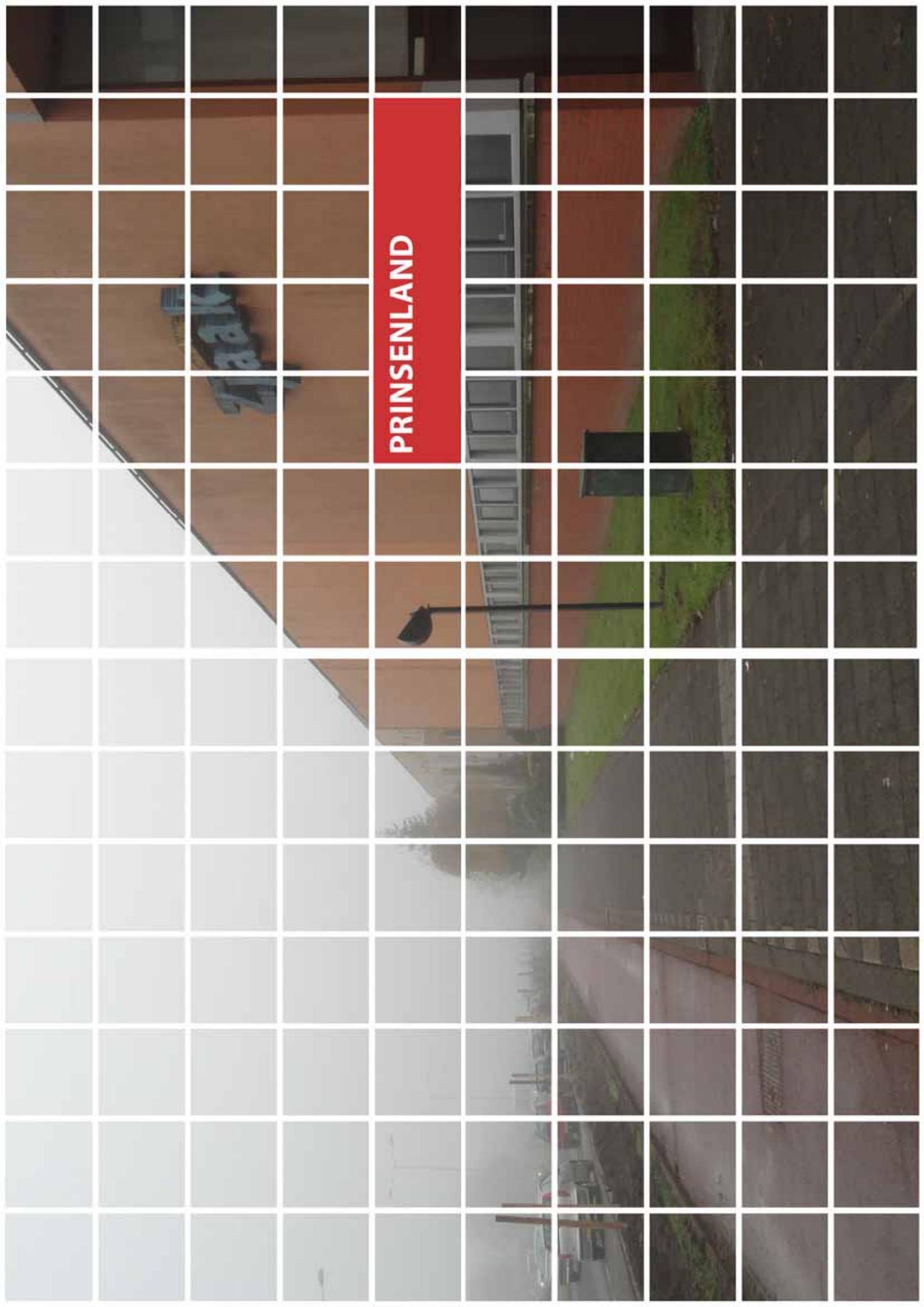
Deze organisaties leveren welzijnswerk op de diverse locaties in de wijk. Op de kaart 11 zijn de belangrijkste locaties of hoofdkantoren te zien. De organisaties die zijn opgenomen in de subsidiestaat van de deelgemeente Prins Alexander en waarvan waarschijnlijk is dat zij wel financiering ontvangen vanuit de Wmo zijn opgenomen in de Informatieklik. Van deze organisaties is echter te weinig bekend om ook daadwerkelijk te kunnen vaststellen dat zij een subsidierelatie hebben vanuit de deelgemeentelijke Wmo. De informatie die op de kaarten wordt weergegeven is afkomstig uit het subsidiejaar 2011.

In de wijk bevinden zich in het totaal 26 ZWW organisaties die 2019 leveren in de eerste lijn. De verdeling is als volgt:

• Huisartsen	6
• Fysiotherapeuten	4
• Tandheelkundige	3
• Apotheek	2
• Overige 1e lijnzorg	11

Van deze organisaties zijn er dertien benaderd voor deelname aan het onderzoek, zeven daarvan hebben ingestemd met een interview. De locaties bevinden zich verspreid over de wijk zoals te zien is op de kaart in bijlage III. Op kaart IV in de bijlage zijn organisaties te zien waarvan een bedrag bekend is dat zij ontvangen vanuit de ZWW. Op de kaart in bijlage VI is per wijk te zien hoeveel eerstelijns zorgaanbieders aanwezig zijn.

3

The image consists of a large grid of small, square photographs. The majority of these squares are blank or contain very faint, blurry images. However, there are several distinct scenes visible. In the top-left quadrant, there's a cluster of brownish squares that appear to be a close-up of a textured surface, possibly wood or bark. To the right of this, there's a vertical column of squares showing a staircase with grey steps and railings. Further right, there are several green squares, likely representing grass or foliage. A prominent red square is located in the upper-middle section, containing the white text 'PRINSENLAND'.

PRINSENLAND

PRINSENLAND

4

WMO

Evensals in Het Lage Land zijn er in Prinsenland drie grote organisaties te vinden die het welzijnswerk in de wijk uitvoeren, namelijk SBA, MDA en Sonor. Al deze organisaties werken vanuit het activiteitencentrum Zaak, aan de Maria Wesselingstraat. Daarnaast werken zij ook nog vanuit andere locaties in de wijk, zoals basisscholen en het ontmoetingscentrum Prinsenhof aan het Bramanteplein.

Ontmoetingscentrum Prinsenhof krijgt € 10.000,- vanuit de deelgemeente en ontvangt daarnaast financiering vanuit de dienst Sozave. Dit is niet in de kaart in Bijlage I.VI opgenomen omdat het geen deelgemeentelijke Wmo betreft. Daarnaast kon er pas in september een gesprek plaatsvinden met een bestuurslid van Ontmoetingscentrum Prinsenhof, waardoor er ook geen aanvullende informatie uit interviews beschikbaar is.

Op de kaart in bijlage I.VI zijn de welzijnsorganisaties te zien. In Prinsenland is Stichting Buurtwerk Alexander de partij die de meeste subsidie ontvangt vanuit de Wmo. Meer dan tweederde van hun budget besteedt zij aan Sociaal Cultureel Werk. Opvallend is dat ondanks dat Prinsenland en Het Lage Land een vrijwel gelijk aantal inwoners heeft, er in Het Lage Land het dubbele bedrag te besteden is vanuit de Wmo, ten opzichte van het budget dat in Prinsenland wordt uitgegeven (Gemeente Rotterdam - Centrum voor Onderzoek en Statistiek 2011). Redenen die hieraan ten grondslag kunnen liggen zijn nu nog onbekend. Het aantal ouderen in de wijken verschillen niet veel van elkaar, in Prinsenland wonen 2.139 mensen die 65 jaar of ouder zijn en in Het Lage Land zijn dit 2.515 personen.

Uit eerder onderzoek in deze wijken blijkt dat veel bewoners van Prinsenland gebruik maken van voorzieningen die in Het Lage Land liggen. Ook bevinden zich in Het Lage Land meer welzijnsinstellingen en locaties van

welzijnsinstellingen. Dit zouden mogelijke redenen kunnen zijn voor het grote verschil in financiering vanuit de Wmo in de wijken. Voor een gedegen analyse naar het verschil is een meer uitgebreid onderzoek nodig.

AWBZ

In de wijk Prinsenland bevindt zich één instelling voor AWBZ zorg, namelijk ASVZ Prinsenland, welke ook te zien is op de kaart in Bijlage I.VI. Hier kunnen mensen met een (zeer) ernstige of meervoudige beperking terecht voor dagopvang. Zij hebben vaak en grote zorgvraag. In het onderzoek is het jammer genoeg niet gelukt om contact te krijgen met deze instelling en er zijn daarom ook geen gegevens bekend. Omdat ook deze instelling, net als de andere AWBZ instellingen, een regiofunctie vervult is het lastig uitspraken te doen op wijkniveau, aangezien de meeste cliënten waarschijnlijk niet in de wijk woonachtig zijn.

ZWV

Op de kaart in bijlage I.III zijn zorgaanbieders te zien die eerstelijnszorg leveren. Organisaties die zijn benaderd in het onderzoek en hebben aangegeven mee te willen doen aan het onderzoek, of er is op basis van een verdeelsleutel een schatting gemaakt van hun inkomsten is te zien op kaart II.IV. In bijlage 4 is een kort verslag bijgevoegd over het verloop van het veldwerk in Prinsenland.

In de wijk bevinden zich in het totaal 23 organisaties die zorg aanbieden in de eerstelijns. Een grote groep van deze organisaties valt onder de groep overige eerstelijnszorg. Dit betreft dan organisaties zoals Praktijk voor Klassieke Homeopathie en bijvoorbbeeld de Praktijk voor huid en oedeemtherapie. Deze organisaties zijn onder de noemer 'overig geschahard' om deze onderscheid te maken tussen de meest gebruikte zorgaanbieders te weten huisarts, fysiotherapeut, apotheek en tandarts, en overige zorgaanbieders.

In de wijk Prinsenland is de zorg gecentreerd in gezondheidscentrum Fydok. Hier bevinden zich drie huisartsenpraktijken en een praktijk voor fysiotherapie. Eveneens zijn er vanuit deze locatie een psycholoog en verloskundige werkzaam. In de nabijheid van het gezondheidscentrum bevindt zich het tandheelkundig centrum Prinsenland. Jammer genoeg wilde dit centrum niet mee werken aan het onderzoek. Op basis van enkele gegeven zoals het aantal medewerkers is er een schatting gemaakt van de omzet die in het centrum behaald kan worden. Op de kaart in bijlage II.IV is vervolgens te zien dat er op een klein gebied in de wijk, veel ZVW financiering wordt uitgegeven.

In Prinsenland wordt in vergelijking met de andere twee wijken, het meeste geld versprekt vanuit de ZVW. Dit komt omdat in Prinsenland ten eerste veel tandzorg te vinden is (namelijk zes zorgaanbieders, waarvan één groot tandartscentrum) en ten tweede krijgt de apotheek in de wijk en bedrag van € 3.886.750,-. Deze vergelijking is weergegeven in Bijlage II.IV.

Op de kaart in bijlage I.III zijn zorgaanbieders te zien die eerstelijnszorg leveren. Organisaties die zijn benaderd in het onderzoek en hebben aangegeven mee te willen doen aan het onderzoek, of er is op basis van een verdeelsleutel een schatting gemaakt van hun inkomsten is te zien op kaart II.IV. In bijlage 4 is een kort verslag bijgevoegd over het verloop van het veldwerk in Prinsenland.

In de wijk bevinden zich in het totaal 23 organisaties die zorg aanbieden in de eerstelijns. Een grote groep van deze organisaties valt onder de groep overige eerstelijnszorg. Dit betreft dan organisaties zoals Praktijk voor Klassieke Homeopathie en bijvoorbideal de Praktijk voor huid en oedeemtherapie. Deze organisaties zijn onder de noemer 'overig geschahard' om deze onderscheid te maken tussen de meest gebruikte zorgaanbieders te weten huisarts, fysiotherapeut, apotheek en tandarts, en overige zorgaanbieders.

VREEWIJK

VREEWIJK

5

- inrichting en onderhoud van speelplaatsen in de wijk

In Vreewijk zijn zestien eerstelijnszorgaanbieders opgenomen in het onderzoek. Voor dertien van deze organisaties is een berekening uitgevoerd op basis van verdeelsleutels. De dertien organisaties hebben wel aangegeven hoeveel medewerkers zij hebben en voor hoeveel tijd werkzaam zijn. Deze gegevens zijn gebruikt om tot een inschatting te komen van het bedrag dat jaarlijks vanuit de Zvw aan de zorgverlener wordt uitgekeerd. Op de kaart in bijlage III.IV zijn deze gegevens weergegeven. Op de kaart in bijlage III.III zijn alle organisaties weergegeven die een bijdrage ontvangen vanuit de Zvw. Van organisaties die alleen op deze kaart staan zijn onvoldoende gegevens bekend om een inschatting te maken van het bedrag dat zij jaarlijks vanuit deze wet ontvangen.

Maatschappelijk Werk, Schoolmaatschappelijk werk, Ouderwerk, Mantelzorgondersteuning en Buurthuizen. Dit vindt plaats in diverse locaties in de wijk. Opvallend is het grote aantal organisaties die producten aanbieden op het gebied van Preventie en Ondersteuning van Jeugd. Op diverse peuteropvangplaatsen en kinderdagverblijven worden taalontwikkelingsprogramma's aangeboden die gefinancierd worden door de Wmo.

De deelgemeente heeft vervolgens inzicht verkend in de subsidieovereenkomsten met deze organisaties, waaruit ook de geleerde producten inzichtelijk werden. Organisaties/organen waarvan vaak in een groter gebied dan alleen Vreewijk, en financiële middelen die deze organisaties ontvangen vanuit de deelgemeentelijke Wmo moeten dus ook over een groter gebied worden verspreid. Op basis van informatie uit interviews, verdeelsleutels en inschattingen is tot een bedrag gekomen dat in Vreewijk beschikbaar is geseteld vanuit de deelgemeentelijke Wmo. Op de kaart in Bijlage III.III zijn de organisaties te zien die financiering ontvangen vanuit de deelgemeentelijke Wmo. De organisaties werken vaak op meerdere locaties, en de bedragen zijn dan ook gekoppeld aan de hoofdlocatie van de betreffende welzijnsleverancier. Enkele organisaties bevinden zich buiten de wijk, deze zijn in een apart vijk op de kaart weergegeven.

Vreewijk ontvangt minder financiering vanuit de Wmo dan Prinsenland en Het Lage Land. In Vreewijk wonen echter 13.516 inwoners, ten opzichte respectievelijk van 10.003 en 10.370 in Prinsenland en Het Lage Land (Gemeente Rotterdam - Centrum voor Onderzoek en Statistiek 2011). Waar in de andere wijken beduidend meer financiering gaat naar de stroom Bevordering Deelnemers, is dit in Vreewijk niet het geval. De reden kan in vervolgonderzoek een onderwerp zijn.

Het welzijnswerk dat plaatsvindt in de wooncomplexen van Havensteder, in diverse van deze complexen bevindt zich een gemeenschappelijke ruimte waar bewoners onder leiding van een huismeester of activiteiten-commissie, gezellig mee kunnen doen aan activiteiten ter bevordering van sociale contacten. Deze activiteiten worden niet gefinancierd vanuit de Wmo, maar zijn volledig op kosten van Havensteder en de inzet van vrijwilligers. Uit interviews blijkt dat de vier wooncomplexen van Havensteder ieder jaar budget krijgen om deze activiteiten uit te voeren. De wooncomplexen zijn omwille van hun belangrijke ontmoetingsfunctie, maar weergegeven op de kaart in bijlage III.II. Havensteder levert ieder jaar één financiële bijdrage in Vreewijk aan de sociale kant van het wonen in de wijk. Zij financieren onder andere:

- Motief (Maatschappelijke Dienstverlening Feijenoord)
- Fact (Feijenoord Activivering & Participatie)
- Jeugd op Zuid (Jeugd & Jongeren).
- Vredom om ze te laten participeren
- de Tukkeuringsscommisie
- sociale activiteiten in ouderencomplexen
- het sociale deel van de wijkvisie Vreewijk

Zvw

- problemen in de fysieke buitenruimte
- stimuleren van jeugd en sport
- stimuleren van vrijwilligers
- burenacties, om buren met een bloemetje te eren dat ze zich inzetten voor de wijk
- het verhuren van ruimtes 'voor niets'
- (participatiepanden) om daar mensen samen te laten komen

Ten opzichte van de andere wijken zijn er in Vreewijk meer locaties en meer organisaties die actief zijn op het gebied van de Wmo. Er zijn diverse redenen hiervoor te bedenken, zoals de historische waarde van de wijk en de hoge mate van betrokkenheid en participatie van bewoners. Uit eerder onderzoek van de Veldacademie blijkt dat de betrokkenheid in deze wijk vrij hoog ligt, wat mogelijk ook effect heeft op de vraag naar weizijnactiviteiten.

AWBZ

In Vreewijk bevinden zich twee AWBZ instellingen, namelijk Verpleeghuis 'Simeon' en Anna' en Speciaal basis- en vongezet onderwijs Reconvalescentenschool. Op de kaart in VI is verpleeghuis Simeon en Anna weergegeven voor Vreewijk. In het verpleeg- en verzorghuis Simeon en Anna bevinden zich 265 appartementen, waarvan de meeste voor één persoon zijn. Op het gebied van zorgzwaartepakketten ligt het zorgcentrum op De Burcht, de AWBZ instelling in Het Lage Land. Ooc dit wooncomplex heeft een regiofunctie, maar wil zich de komende jaren wel meer gaan richten op de bewoners in de wijk. Naast de langdurige zorgplaatsen zijn er ook plaatsen voor kortdurende zorg en voor zorg na ziekenhuisopname. In het pand bevinden zich ook enkel zorgaanbieders, zoals een fysiotherapeut een ergotherapeut en een logopedist. Deze zorgaanbieders ontvangen financiering vanuit de AWBZ en zijn op kaart IV weergegeven.

BIJLAGEN

OVERZICHT BIJLAGEN

6

Deze rapportage wordt ondersteund door een aantal bijlagen. Deze bijlagen zijn:

- Bijlage 1: Literatuurlijst
- Bijlage 2: demografie per wijk
- Bijlage 3: uitleg verdeelsleutel
- Bijlage 4: verslag veldwerk en statistische gegevens
- Bijlage 5: schema wetten- stromen-producten
- Bijlage 6: informatiematrix per wijk
- Bijlage 7: kaarten
- Bijlage 8: factsheet Zorg in Rotterdam
- Bijlage 9: procesbeschrijving en evaluatie onderzoek
- Bijlage 10: rapportage over de opname van de gezondheidswijken in de Wmo.

Deze rapportage wordt ondersteund door een aantal bijlagen. Deze bijlagen zijn:

- Anon, Stroomschema financieringzorg 2008.
- Gemeente Rotterdam, 2010. Onderfachtdossier - Jeugd, Onderwijs en Samenleving.
- De Argumentenfabriek, 2012. De verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg in kaart.
- Berenschot, L. & Geest, L. van der, 2012. Integrale zorg in de buurt - meer gezondheidsresultaat per euro, NYFER.
- Gemeente Rotterdam, dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving, 2011. meenarenplan Wmo Rotterdam 2010-2014. Available at <http://www.jos.rotterdam.nl/Docs/Wmo%20bestuursversie-8.pdf>.
- Gemeente Rotterdam, Dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving, 2011. Meenarenplan WMO 2010-2014. Available at <http://www.jos.rotterdam.nl/SoZaWe/Document/Vernieuwing%20Zorg%20&%20Zelfredzaamheid%20Weltzijn/concept%20visie%20zelfredzaamheid%20en%20participatie%20versterken.pdf>.
- Deelgemeente Charlois e.a., 2011. Zelfredzaamheid en participatie versterken -Visie, strategie en gemeenschappelijk kader voor gebiedsgerechte inkoop van welzijn en zorg in Rotterdam. Available at <http://www.rotterdam.nl/SoZaWe/Document/Vernieuwing%20Zorg%20&%20Weltzijn/concept%20visie%20zelfredzaamheid%20en%20participatie%20versterken.pdf>.
- Deelgemeente Feijenoord, 2011. Programmabegroting Deelgemeente Feijenoord 2011.
- Deelgemeente Prins Alexander, 2011a. Jaarverslag 2010 - Deelgemeente Prins Alexander.
- Deelgemeente Prins Alexander, 2010. Krachtig Prins Alexander! Bestuursprogramma 2010-2014.
- Deelgemeente Prins Alexander, 2011b. Programmabegroting 2012 Prins Alexander.
- van Est, R., 2012. ZN wil geen integrale tarieven AWBZ. Available at <http://www.cidzn.nl/2005/11/zn-wil-geen-integrale-tarieven-awbz/> [Bezocht maart 28, 2012].
- Gemeente Rotterdam, 2011. Jaarverslag 2010 - Programmatraining.
- Gemeente Rotterdam - Centrum voor Onderzoek en Statistiek, 2011. Buurtinformatie Rotterdam - Overzicht van Digital Buurtmonitor. Available at <http://rotterdam.buurtmonitor.nl/> [Bezocht september 22, 2011].
- Gemeente Rotterdam - Dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving, 2011. Personen met een beperking in Rotterdam - Overzicht van kenmerken van CIZ-geïndiceerden, Rotterdam: Gemeente Rotterdam - dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

LITERATUURLIJST

B.1

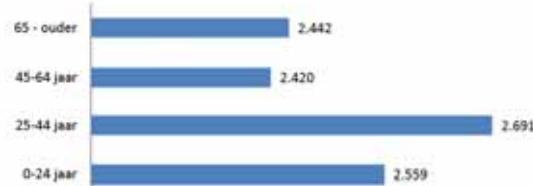
B.1

LITERATUURLIJST

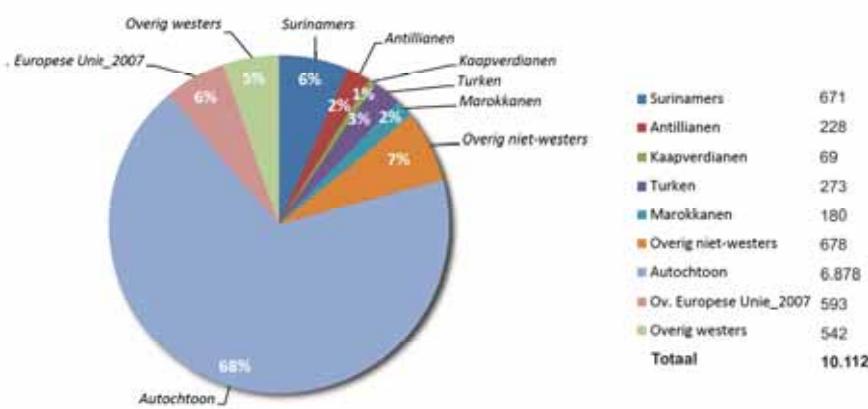
- Louter, P. & Elkeren, P. van, 2010. Ruimte voor Zorg en economische ontwikkelingen in de zorg-economie, Gemeente Rotterdam - Ontwikkelingsbedrijf.
- Maatschappelijke Dienstverlening Alexander, 2012. Jaarverslag 2011 - MDA.
- Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, 2012. Financiële Wmo | Wet maatschappelijke ondersteuning, Financiële Wmo. Available at: <http://www.invoeringwmo.nl/onderwerpen/financ%C3%BDABn-wmo> [Bezocht maart 26, 2012].
- Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, 2005. Verdeelsleutel Wet maatschappelijke ondersteuning. Available at: http://www.invoeringwmo.nl/sites/default/documents/bijdragen/VerdeelsleutelWMO_bundelingrapportages.pdf.
- Moviele, 2010. De gemeente al regisseur bij wonen, welzijn en zorg · Werk maken van regie.
- Nederlandse Zorgautoriteit, 2012a. Prestatibeschrijvingen en tarieven zorgwaardepakketten. Available at: <http://ggzbeleid.nl/pdfcty/CA-300-510.pdf>.
- Nederlandse Zorgautoriteit, 2012b. Zorgonderwerpen - DBC. DBC. Available at: <http://www.nza.nl/zorgonderwerpen/dossiersdbc-dossier/veiliggestelde-vragen/> [Bezocht april 12, 2012].
- Overweel, M., 2011. Ondernemen in de zorg 2010.
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2012. Uitgaven aan de zorg in Nederland.
- Rijksoverheid, 2012. Wat is een zorgzwaartepakket? | Vraag en antwoord | Rijksoverheid.nl. Available at:<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorgzwaartepakketten/vraag-en-antwoord/wat-is-een-zorgzwaartepakket.html> [Bezocht juni 25, 2012].
- Gemeente Rotterdam, 2010. Subsidiestaat 2010 - Gemeente Rotterdam.
- Stek Jeugdhulp, 2012. Jaarverslag 2011 - Stek Jaarverslag.
- Stichting Centrum voor Vrijwillige en Professionele Maatschappelijke Dienstverlening, 2011. Jaarverantwoording 2011.
- Stichting Farmaceutische Kengetalen, 2011. Data en feiten 2011 Het jaar 2010 in cijfers.
- Thuis op Straat, 2011. Kwartaalrapportage Thuis op Straat - Deltgemeente Feijenoord.
- Trimbos Instituut, 2012. Financiering van de GGZ | Trimbos. Financiering van de GGZ. Available at: <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/feiten-cijfers-en-beleid/ggzfinanciering-van-de-ggz> [Bezocht maart 26, 2012].
- Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2012. Financiering wmo. Wegwijzer beleidsplan Wmo. Available at: <http://www.beleidsplanwmo.nl/thema/acties/financiering> [Bezocht maart 26, 2012].

■ BIJLAGE II: DEMOGRAFISCHE CIJFERS - HET LAGE LAND

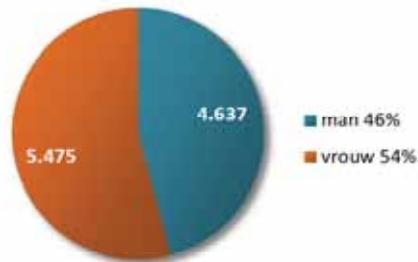
Leeftijdsopbouw bewoners

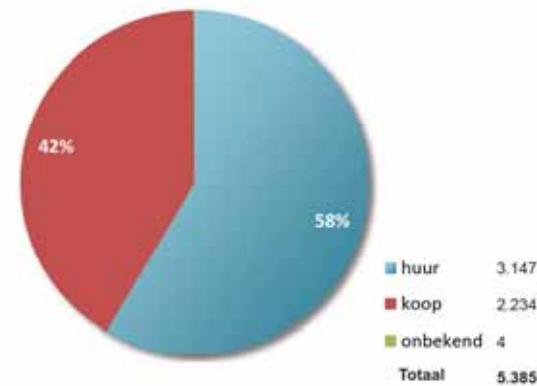
Etniciteit

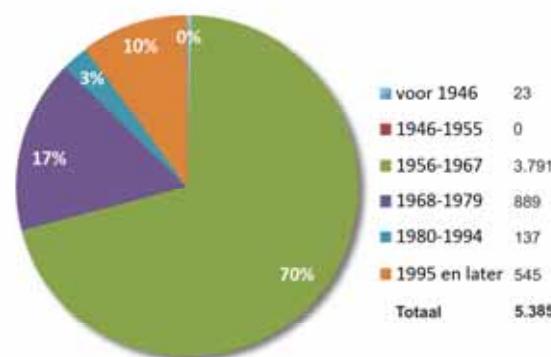
Geslacht

Eigendom woningen

Bouwjaar woningen

Type woningen

Verdeling inkomen

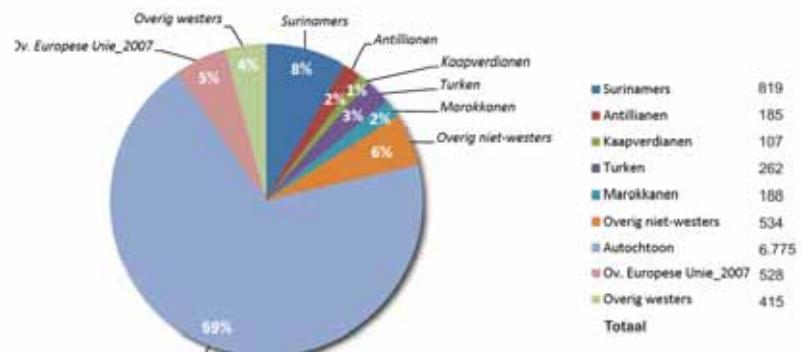

■ BIJLAGE II: DEMOGRAFISCHE CIJFERS - PRINSENLAND

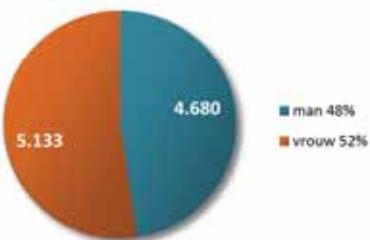
Leeftijdsopbouw bewoners

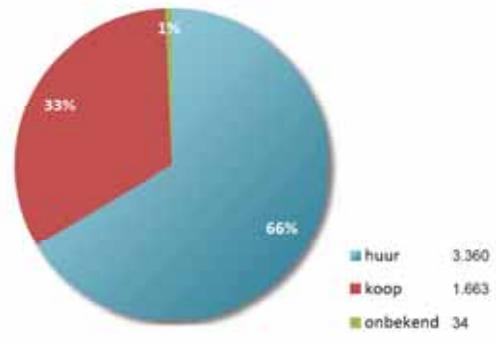
Etniciteit

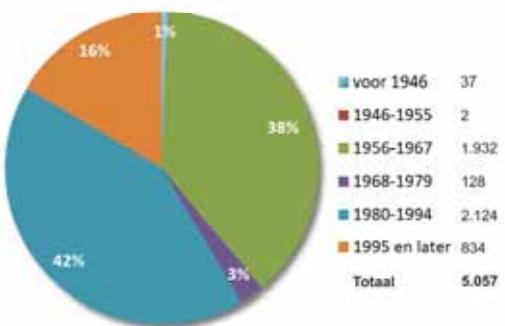
Geslacht

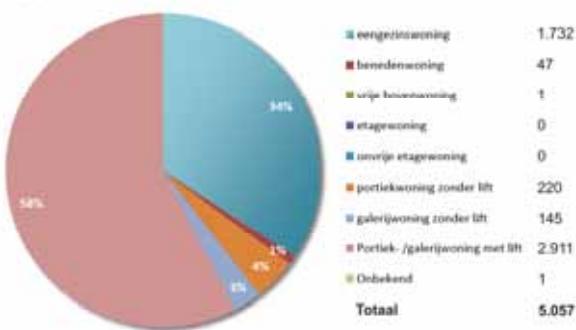
Eigendom woningen

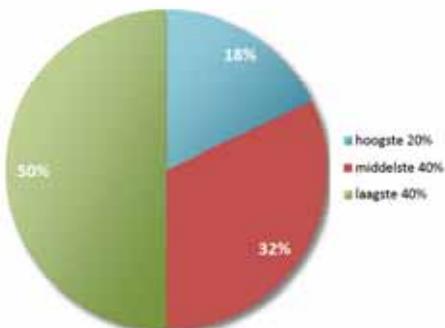
Bouwjaar woningen

Type woningen

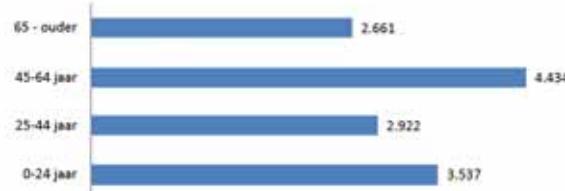

Verdeling inkomen

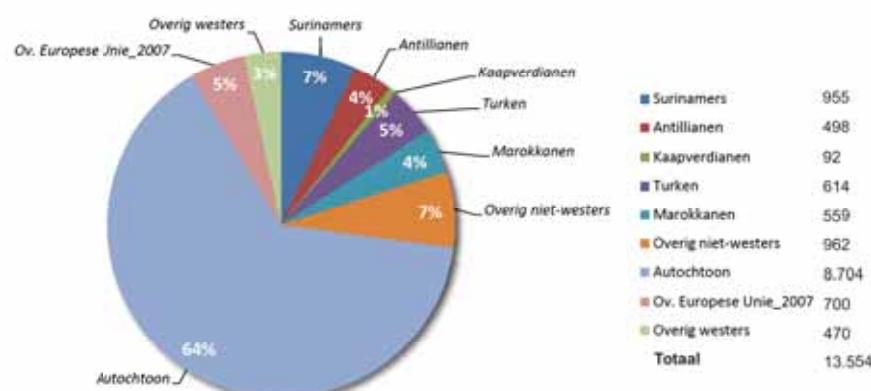

■ BIJLAGE 2: DEMOGRAFISCHE CIJFERS - VREEWIJK

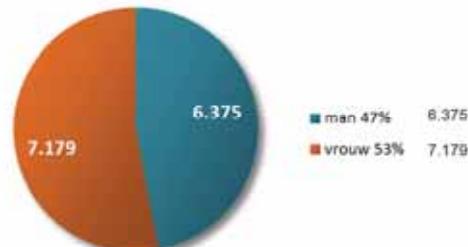
Leeftijdsopbouw bewoners

Etniciteit

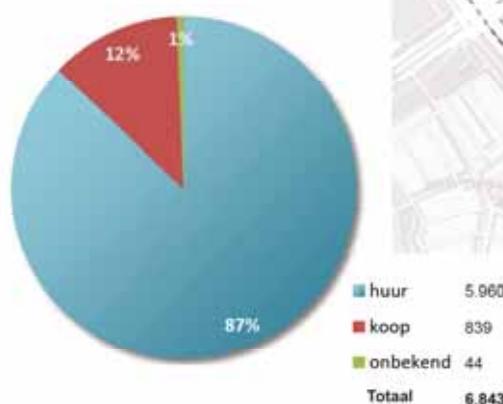
Geslacht

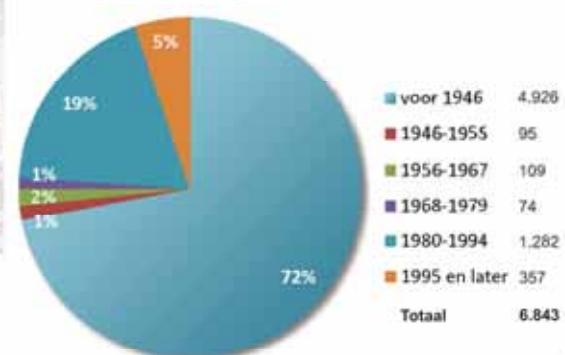
Autochtoon

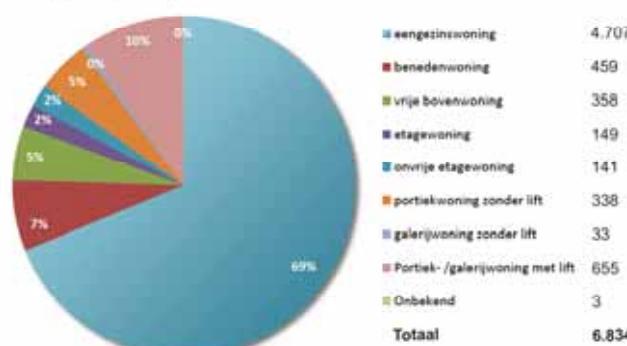
Eigendom woningen

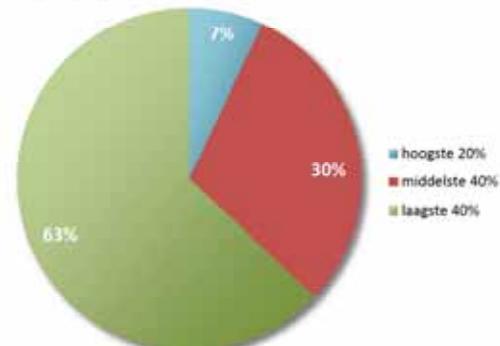
Bouwjaar woningen

Type woningen

Verdeling inkomen

B.3 VERDEELSLEUTEL

In een aantal gevallen was het niet mogelijk informatie over de financiële situatie bij zorg- en welzijnsinstellingen te achterhalen. Om toch een representatief beeld te scheppen van de financiële middelen die omgaan in een wijk, zijn er schattingen gemaakt ten aanzien van de te verwachte financiële stromen van desbetreffende instellingen. Voor diverse soorten eerstelijns zorginstellingen zijn verdeelsleutels gemaakt om de financiële situatie van deze organisaties te schatten.

Om de verdeelsleutels zo goed mogelijk toe te kunnen passen is een schatting gemaakt van de bijdrage van een bepaald type medewerker, die fulltime (38 uur/1,0 fte) werkt, aan de omzet van de instelling. Ter illustratie, er is dus een schatting gemaakt van de bijdrage aan de omzet die een ruimte rythotherapeut, huisarts, of tandarts levert aan de instelling waar hij of zij werkzaam is. Hierdoor kan op basis van het aantal medewerkers, het type medewerker, en het aantal uren daarbij gemiddeld per week werkzaam zijn een schatting worden gemaakt van de omzet van een zorginstelling.

De verdeelsleutels zijn op de volgende manieren beschikbaar uit interviews met zorginstellingen. Dit was voor de meeste type instellingen niet mogelijk door de geringe vestrekte financiële informatie over deze instellingen. Vervolgens is gekeken of in rapporten, gemaakt door de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA), het Nivel of een branchevereniging, algemene financiële informatie over de sector bekend is. Als een gemiddelde omzet van het type instelling bekend was, is deze gebruikt als basis voor de verdeelsleutel voor dat type instelling. Als de eerste twee mogelijkheden niet beschikbaar waren, is gebruik gemaakt van een salarisindicatie voor een bepaald beroep via YouChooz¹, een landelijke voorlichtingssite over de zorg. Het idee hierachter is dat mensen in de zorg betaald krijgen voor het aandeel van de omzet van een zorginstelling dat zij genereren. Hier werd uitgegaan dat 50% van hun

aandeel werd uitgekeerd in bruto loon en de overige 50% op ging aan winst, praktijkkosten, belasting en overige loonkosten. Ten slotte is voor enkele instelling een schatting gemaakt op de kosten voor het leveren van de zorg per uur. Hier is voor 1,0 fte uitgegaan van een werkweek van 38 uur per week en 44 werkweken per jaar. Dit zijn 1672 effectieve werkuuren per jaar.

Tevens zijn verdeelsleutels toegepast op enkele welzijnsorganisaties die deelgemeentelijke Wmo subsidies ontvangen maar waarvan geen verdeling per wijk gemaakt kan worden op basis van beschikbare rapporten of informatie. Deze verdeelsleutels geven een schatting van het aandeel van de Wmo-subsidie die gemiddeld binnen de deelgemeente naar de desbetreffende wijk gaat. Om deze verdeelsleutels vast te stellen is gekeken naar een gemiddelde verdeling van activiteiten per wijk van andere welzijnsinstellingen die ook werkzaam zijn in de gehele deelgemeente en waarvan het aandeel per wijk wel bekend is.

Er is geprobeerd om de verdeelsleutels te bepalen op basis van beschikbare informatie, echter de verdeelsleutels zijn en schatting. In werkelijkheid kunnen financiële stromen van instellingen afwijken van wat in dit rapport is bepaald op basis van de verdeelsleutels.

De verdeelsleutels zijn op de volgende manieren vastgesteld. Als eerste is gekeken of een gemiddelde omzet bepaald kon worden vanuit informatie, beschikbaar uit interviews met zorginstellingen. Dit was voor de meeste type instellingen niet mogelijk door de geringe vestrekte financiële informatie over deze instellingen. Vervolgens is gekeken of in rapporten, gemaakt door de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA), het Nivel of een branchevereniging, algemene financiële informatie over de sector bekend is. Als een gemiddelde omzet van het type instelling bekend was, is deze gebruikt als basis voor de verdeelsleutel voor dat type instelling. Als de eerste twee mogelijkheden niet beschikbaar waren, is gebruik gemaakt van een salarisindicatie voor een bepaald beroep via YouChooz¹, een landelijke voorlichtingssite over de zorg. Het idee hierachter is dat mensen in de zorg betaald krijgen voor het aandeel van de omzet van een zorginstelling dat zij genereren. Hier werd uitgegaan dat 50% van hun

B.4 BEVINDINGEN VELDWERK

In een aantal gevallen was het niet mogelijk informatie over de financiële situatie bij zorg- en welzijnsinstellingen te achterhalen. Om toch een representatief beeld te scheppen van de financiële middelen die omgaan in een wijk, zijn er schattingen gemaakt ten aanzien van de te verwachte financiële stromen van desbetreffende instellingen. Voor diverse soorten eerstelijns zorginstellingen zijn verdeelsleutels gemaakt om de financiële situatie van deze organisaties te schatten.

Om de verdeelsleutels zo goed mogelijk toe te kunnen passen is een schatting gemaakt van de bijdrage van een bepaald type medewerker, die fulltime (38 uur/1,0 fte) werkt, aan de omzet van de instelling. Ter illustratie, er is dus een schatting gemaakt van de bijdrage aan de omzet die een ruimte rythotherapeut, huisarts, of tandarts levert aan de instelling waar hij of zij werkzaam is. Hierdoor kan op basis van het aantal medewerkers, het type medewerker, en het aantal uren daarbij gemiddeld per week werkzaam zijn een schatting worden gemaakt van de omzet van een zorginstelling.

De verdeelsleutels zijn op de volgende manieren vastgesteld. Als eerste is gekeken of een gemiddelde omzet bepaald kon worden vanuit informatie, beschikbaar uit interviews met zorginstellingen. Dit was voor de meeste type instellingen niet mogelijk door de geringe vestrekte financiële informatie over deze instellingen. Vervolgens is gekeken of in rapporten, gemaakt door de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA), het Nivel of een branchevereniging, algemene financiële informatie over de sector bekend is. Als een gemiddelde omzet van het type instelling bekend was, is deze gebruikt als basis voor de verdeelsleutel voor dat type instelling. Als de eerste twee mogelijkheden niet beschikbaar waren, is gebruik gemaakt van een salarisindicatie voor een bepaald beroep via YouChooz¹, een landelijke voorlichtingssite over de zorg. Het idee hierachter is dat mensen in de zorg betaald krijgen voor het aandeel van de omzet van een zorginstelling dat zij genereren. Hier werd uitgegaan dat 50% van hun

BEVINDINGEN HET LAGE LAND

1. Inleiding

Onlangs heeft Veldacademie een onderzoek gedaan naar 39 en welzijn in de wijk Het Lage Land. In dit rapport worden de bevindingen van dit onderzoek beschreven, ten aanzien van de respons die organisaties gaven op de vraag te participeren in dit onderzoek. Naast Het Lage Land worden ook twee andere wijken in de gemeente Rotterdam onderzocht, te weten Prinsenland en Weewijk.

2. Onderzoeksopzet

Voorafgaand aan dit onderzoek zijn de zorg- en welzijnsinstellingen in de wijk Het Lage Land in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat er 49 zorg- en welzijnsorganisatie in deze wijk aanwezig zijn. Deze organisaties zijn granuleerd en samen met het onderzoekssteam is er bepaald welke organisaties belangrijk en minder belangrijk zijn. Middels het toekennen van prioriteiten aan deze organisaties is er bepaald wie er wel en niet benaderd worden in dit onderzoek. Na telefonisch contact zijn vaak gegevens genoteerd en wordt er toegezegd om terug te bellen met een reactie op de vraag of de organisatie mee wil doen in het onderzoek. Het komt voor dat organisaties niet terugbellen, en wanneer er weer vanuit het onderzoeksteam contact met de organisatie wordt opgenomen is er niet altijd bekend waar men over praat of wat er wordt bedoeld.

3. Resultaten

Van de 49 zorg- en welzijnsorganisaties ontvangen er 26 financiering vanuit de ZW, veertien uit Wmo en negen vanuit de AWBZ. Van deze 23 (47%) instellingen waarin contact is opgenomen waren er negen bereid om mee te werken. Bij vijf van de negen meewerkende instellingen is een afspraak

gemaakt en is een interview afgenomen. Bij de resterende vier heeft dit telefonisch (2) en per email (2) plaatsgevonden. Veertien organisaties hebben aangegeven niet mee te willen werken, waarvan één organisatie geen reden bekend heeft gemaakt. De redenen die wel ter sprake kwamen variëren, maar valt in de volgende categorieën: 'Wij hebben geen tijd', 'Geen interesse', 'De persoon die hierover gaat is niet aanwezig' en 'Ik ben niet bevoegd'.

3.1 Bevindingen Zvw

Positief respons

Van de 23 benaderde organisaties zijn er dertien 'Zvw-organisaties' benaderd. Daarvan zijn er zeven organisaties die aan dit onderzoek willen deelnemen. Negatieve respons

Binnen deze groep zijn er veel organisaties waarvan de respons niet positief is. Doordat er bij veel van de zorg-organisaties meerdere personen werkzaam zijn is het soms lastig om contact te krijgen met de werknemer die gemachtigd is bepaalde gegevens te verstrekken. Na telefonisch contact zijn vaak gegevens genoteerd en wordt er toegezegd om terug te bellen met een reactie op de vraag of de organisatie mee wil doen in het onderzoek. Het komt voor dat organisaties niet terugbellen, en wanneer er weer vanuit het onderzoeksteam contact met de organisatie wordt opgenomen is er niet altijd bekend waar men over praat of wat er wordt bedoeld.

3.2 Bevindingen Wmo

Evensals de wijk Prinsenland is de positieve respons van publieke organisaties hoger dan bij private organisaties. Van de tien Wmo-organisaties zijn zes Wmo-organisaties benaderd. Voorbeeld van een positieve respons is de Wijkbus. De wijkbus heeft informatie verstrekken over hun werkzaamheden en de financiering van de organisatie.

1. YouChooz is een landelijke voorlichtingswebsite over beroepen in de sectoren zorg en welzijn en is een initiatief van Calibris.

4. Conclusie

Minder dan de helft van de benaderde organisaties was bereid mee te werken is het onderzoek binnen deze wijk. De organisaties die mee hebben gewerkt hebben snel inzicht gegeven in financiële gegevens en waren behulpzaam. Bij de organisaties die aan hebben gegeven niet mee te willen werken was ondenigend het gevoel aanwezig dat dit te maken had met de huidige situatie van bezuinigingen en financiële onzekerheid. In deze wijk is de voldoende data verzameld om een representatief beeld van de diverse financiëlestromen te vormen, die in deze wijk aanwezig zijn.

BEVINDINGEN PRINSENLAND

1. Inleiding

Onlangs heeft Veldacademie een onderzoek gedaan naar zorg en welzijn in de wijk Prinsenland. In dit rapport worden de bevindingen van dit onderzoek beschreven, ten aanzien van de respons die organisaties gaven op de vraag te participeren in dit onderzoek. Naast Prinsenland worden ook twee andere wijken in de gemeente Rotterdam onderzocht, te weten Het Lage Land en Vreewijk.

2. Onderzoeksopzet

Voorafgaand aan dit onderzoek zijn de zorg- en welzijnsinstellingen in de wijk Prinsenland in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat er vijftig zorg- en welzijnsorganisaties in deze wijk aanwezig zijn. Deze organisaties zijn geanalyseerd en is samen met het onderzoeksteam bepaald welke organisaties belangrijk en minder belangrijk zijn. Middels het toekennen van prioriteiten aan deze organisaties is er bepaald wie er wel en niet benaderd worden in dit onderzoek. Tevens wordt hierdoor het aantal te benaderende organisaties vastgesteld. Wanneer een organisatie niet aan het onderzoek wil deelnemen, is er met een ander vergelijkbare organisatie contact opgenomen. Van de vijftig organisaties zullen er 36 benaderd zullen worden. Voor het verzamelen van data is gebruik gemaakt van interviews. Aan de hand van een vragenlijst die vooraf is opgesteld door het onderzoeks team kan informatie verzameld worden. De ingevulde vragenlijsten zijn in een informatiematrix verwerkt.

3. Resultaten

71% van de organisaties in Prinsenland heeft positief gereageerd op de vraag mee te willen doen aan het onderzoek. Dit houdt in dat er twintig organisaties zijn, die aan dit onderzoek deel willen nemen. Deze organisaties zijn vervolgens bezocht of er heeft een telefonisch interview plaatsgevonden. Van de 18 benaderde organisaties zijn er 10 organisaties die expliciet hebben aangegeven niet mee te willen werken (negatieve respons). Er is verder opgemerkt dat de zorginstellingen in deze wijk weinig tijd hebben voor een deelname aan het onderzoek. De redenen van respondenten om niet deel te nemen aan het onderzoek zijn vooral: 1) gebrek aan tijd, 2) tijd van het jaar (vakantie) en of 3) men heeft er geen zin in. Het aantal benaderde organisaties in Vreewijk is lager in vergelijking met de andere twee wijken, omdat er relatief veel welzijnsorganisaties in de wijk actief zijn die niet benaderd hoefden te worden omdat er via de gemeente veel informatie over Wmo-financiering beschikbaar is gesteld.

3.2 Bevindingen Wmo

Positief respons

De positieve respons van publieke organisaties is hoger dan van private organisaties die een vanuit de Zvw gefinancierd worden. Van de acht benaderde organisaties zijn er twee organisaties die negatief reageren op de vraag om deel te nemen aan dit onderzoek. Dit komt waarschijnlijk doordat deze organisaties een maatschappelijk dienst leveren en daardoor eerder bereid zijn om te participeren. De publieke organisaties zijn open over hun financiële toezicht van private organisaties. Daarnaast heeft de deelgemeente Pijn Alexander informatie over de Wmo-financiering geleverd door het verstrekken van de Wmo-subsidiestaat van 2011-2012.

3.1 Bevindingen zvw

Positief respons

Opmerkelijk is dat kleine praktijken in de wijk Prinsenland waar alternatieve zorg, zoals 'Balancing Praktijk' waar 'sensitherapie' wordt verleid, eerder geneigd zijn om aan dit onderzoek deel te nemen dan grote organisaties waar reguliere zorg wordt verleid, zoals tandartsen. Deze organisaties zien hun deelname als een soort marketing voor hun eigen organisatie; men vertelt graag iets over de zorg die zij leveren. Dit kan een reden zijn waarom de respons positiever is dan andere benaderde zorg en welzijnsinstellingen. Echter geldt dit niet voor de fysiotherapeuten en huisartsen in deze wijk. De respons van deze twee groepen is hoog t.o.v. andere organisatie uit de 'reguliere' groepen.

Negatieve respons

Niet alle organisaties reageren positief op het onderzoek. Een voorbeeld van respondenten die niet aan het onderzoek willen deelnemen zijn de twee 'toefentherapeuten Kloster & Hendriks' in de Prinsenhof. Een ander voorbeeld van negatief respons komt door de tijd van het jaar (seizoen) waarin het onderzoek plaatsvindt. Zo wil 'Tandheelkundig centrum Prinsenland' niet meewerken omdat zij een onderbezetting aan tandartsen hebben. Dit komt eveneens voor Geestelijke Gezontheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening voor Doven en Slechthorenden (GGMD); "Wegens grote drukte kunnen wij helaas niet meewerken aan uw onderzoek". Wat verder opmerkelijk is dat van de

2. Resultaten

In totaal zijn er 18 organisaties in Vreewijk benaderd. Hervan hebben 8 organisaties meegewerkt aan het onderzoek, waarvan 3 alle vragen wilden of konden beantwoorden en 5 gedeeltelijk de vragen wilden of konden beantwoorden. Deze organisaties zijn bezocht of telefonisch benaderd. Van de 18 benaderde organisaties zijn er 10 organisaties die expliciet hebben aangegeven niet mee te willen werken (negatieve respons). Er is verder opgemerkt dat de zorginstellingen in deze wijk weinig tijd hebben voor een deelname aan het onderzoek. De redenen van respondenten om niet deel te nemen aan het onderzoek zijn vooral: 1) gebrek aan tijd, 2) tijd van het jaar (vakantie) of 3) men heeft er geen zin in. Het aantal benaderde organisaties in Vreewijk is lager in vergelijking met de andere twee wijken, omdat er relatief veel welzijnsorganisaties in de wijk actief zijn die niet benaderd hoefden te worden omdat er via de gemeente veel informatie over Wmo-financiering beschikbaar is gesteld.

2.1 Bevindingen eerstelijns zorg

Positief respons

In Vreewijk is het moeilijk geweest eerstelijns instellingen te overtuigen mee te werken aan het onderzoek. Hoewel een redelijk aantal organisaties een deel van de opgezette vragenlijst wilde beantwoorden was het vaak niet mogelijk inzicht te krijgen in de financiële aspecten van de instellingen. De voornaamste reden was dat de hiervoor verantwoordelijke personen niet beschikbaar waren of niet aan het onderzoek wilden meewerken. In Vreewijk waren twee eerstelijns zorginstellingen bereid om volledig mee te werken aan het onderzoek. Één van deze instellingen vond het nuttig en interessant om mee te werken aan het onderzoek. Tevens gaf de contactpersoon aan dat ze had toegezegd omdat ze op een prettige manier voor het onderzoek was benaderd. De persoon bij de andere instelling gaf aan toevallig tijd te hebben om mee te werken aan het onderzoek.

Negatieve respons

Zoals eerder aangegeven waren veel eerstelijns instellingen in Vreewijk niet of slechts gedeeltelijk bereid deel te nemen aan dit onderzoek. De

Multifunctioneel centrum 't Slag in aanbouw Foto 2011.

voornaamste redenen om niet mee te werken aan dit onderzoek was dat de desbetreffende instellingen hiervoor geen tijd hadden. Genoemde redenen waren dat de instellingen te druk waren, bijvoorbeeld omdat de instelling net weer open was na een vakantie periode, of dat personen die meer wisten over de financiële aspecten van de instelling of eindverantwoordelijk waren hiervoor geen tijd hadden.

Een ander voorbeeld van negatief respons is dat instellingen aangaven dat de juiste persoon voor het onderzoek zou terugbellen of dat er op bepaalde tijden teruggebleid moest worden. Dit is niet gebaat bij deze personen waren op de genoemde tijden niet bereikbaar. Soms werd medegedeeld dat de instelling toch niet wilde meewerken. Andere keren werd wederom beloofd om terug te bellen of een tijd genoemd dat er gebeld kon worden, maar daedt heizelde problem zich voor. Daarna werd besloten geen contact meer op te nemen in verband met de einddatum voor het verzamelen van informatie.

Bijlage 5: Schema Wetten - Stromen - Producten Financiering Zorg-Welzijn

Wet	stromen	productien
	huisarts	
	fylo	
	oefentherapie	
	verloskunde	
	standarts	
Leijnt 196 milj.		
	apotheek	
	logopedie	
	psycholog	
	Consultatie bureau (zorg)	
	dienst	
	gesprekje DBC	
	gesloten DBC	
	CVP	
	ziekenhuis 903	operatieve verrichtingen
		klinische opnames
		le poliklinischebezoek
		klinische verplegingen
		diagnoseopslagdagen
		ontslagen patienten
		diagnos met zorg en verblijf
		ambulante contacten
		klanten in zorg en behandeling
		geliefde DBC
		afgeende DBC
ZW 1.342.016 miljoen		
		GG (80%)
		333,6 milj.

west	streken 1	streken 2	producten
MO (50% 73,5 milj)	MO	Dienstvergunning Nachtopvoeding Social Pension Dagactiviteiten ambulante contacten verblijfstoegang Ambulante voorbereiding Zorgcoördinatie Pastorale contacten Verplichtende handelingen Licht pedagogische hulp Advies & Informatie Zorgcoördinatie Kindvriendelijke wijk (14,8 per 3 jaar, 4,93 per huur)* Uitvoering nummering Digitale vraagsteller (90. komt uit seniorenbereik)* Siedelicke telefonisch lokale vraagstellerlocet (zie digitale vraagsteller)	
	Preventieve ordensteuning Jeugd	Straatkantoor Rotterdam Sportstad Aanpak Taalachterstand (2.871)* Ontwikkeling basisinfrastructuur wethijn & zorg Nantelborg (628)* Vrijwilligerswerkbeleid (4.355)* Woonservice gebieden (190)* Activiteiten programma senioren (4.288)*	
Weizijn 153 milj	Ondersteuning Mammetoeg & Vrijwilligers	Beverdering deelname	
		Innovatie fonds (1.222)* Wonenvoorzieningen Vervoer op maat Haushoudelijke zorg Hulp middelen	
	Individuele voorzieningen 133,9 milj*	Individuele voorzieningen	

Innovatie Gemeente Rotterdam 2010 21

Verbindungsgebäude (1431) *

Huishoudelijke hulp
Nog te plezieren!

卷之三

THE JOURNAL OF

B.7 KAARTBIJLAGEN

In deze rapportage zijn 22 kaarten geproduceerd. De kaarten zijn genummerd en in onderstaande tabel is weergegeven wat er op de kaarten is opgenomen.

KAARTEN WIJKEN

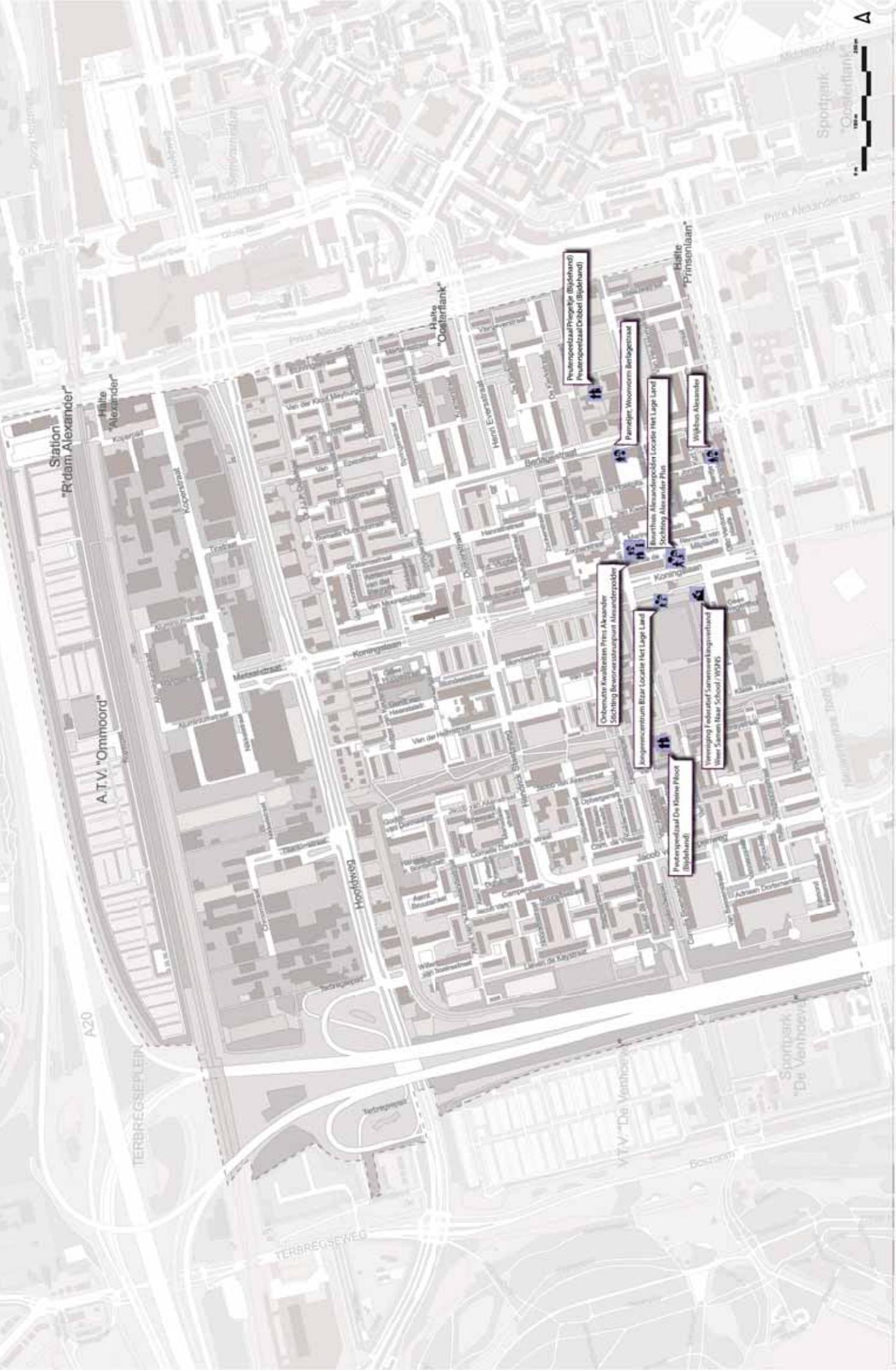
Bijlage nr.	Wijk	Gegevens
I.I	Het Lage Land	Wmo – alle organisaties
I.II	Het Lage Land	Wmo – geld per organisatie
I.III	Het Lage Land	ZWW – alle organisaties
I.IV	Het Lage Land	ZWW – geld per organisatie
I.I	Prinsenland	Wmo – alle organisaties
I.II	Prinsenland	Wmo – geld per organisatie
I.III	Prinsenland	ZWW – alle organisaties
I.IV	Prinsenland	ZWW – geld per organisatie
II.I	Vreewijk	Wmo – alle organisaties
II.II	Vreewijk	Wmo – geld per organisatie
II.III	Vreewijk	ZWW – alle organisaties
II.IV	Vreewijk	ZWW – geld per organisatie

KAARTEN STAD

Bijlage nr.	Wet	Gegevens
IV.I	Allgemeen	Bedragen per wijk en totaal Rotterdam
IV.II	Allgemeen	Bedragen per wijk en totaal drie wijken
V.I	AWBZ	Aantal plekken in AWBZ instellingen en bedragen
V.II	ZWW	Aantal organisaties per wijk en totaal drie wijken
V.III	ZWW	Gelden per groep zorgaanbieders, totaal per wijk, totaal stad, totaal drie wijken
V.II	Wmo	Gelden per hoofdstroom per wijk – totaal Rotterdam
V.III	Wmo	Gelden per product per wijk
V.I.III	Wmo	Gelden per groep per wijk
V.I.IV	Wmo	Aantal organisaties per wijk
V.I.V	Wmo	Bedrag per wijk t.o.v. aantal organisaties wmo per wijk

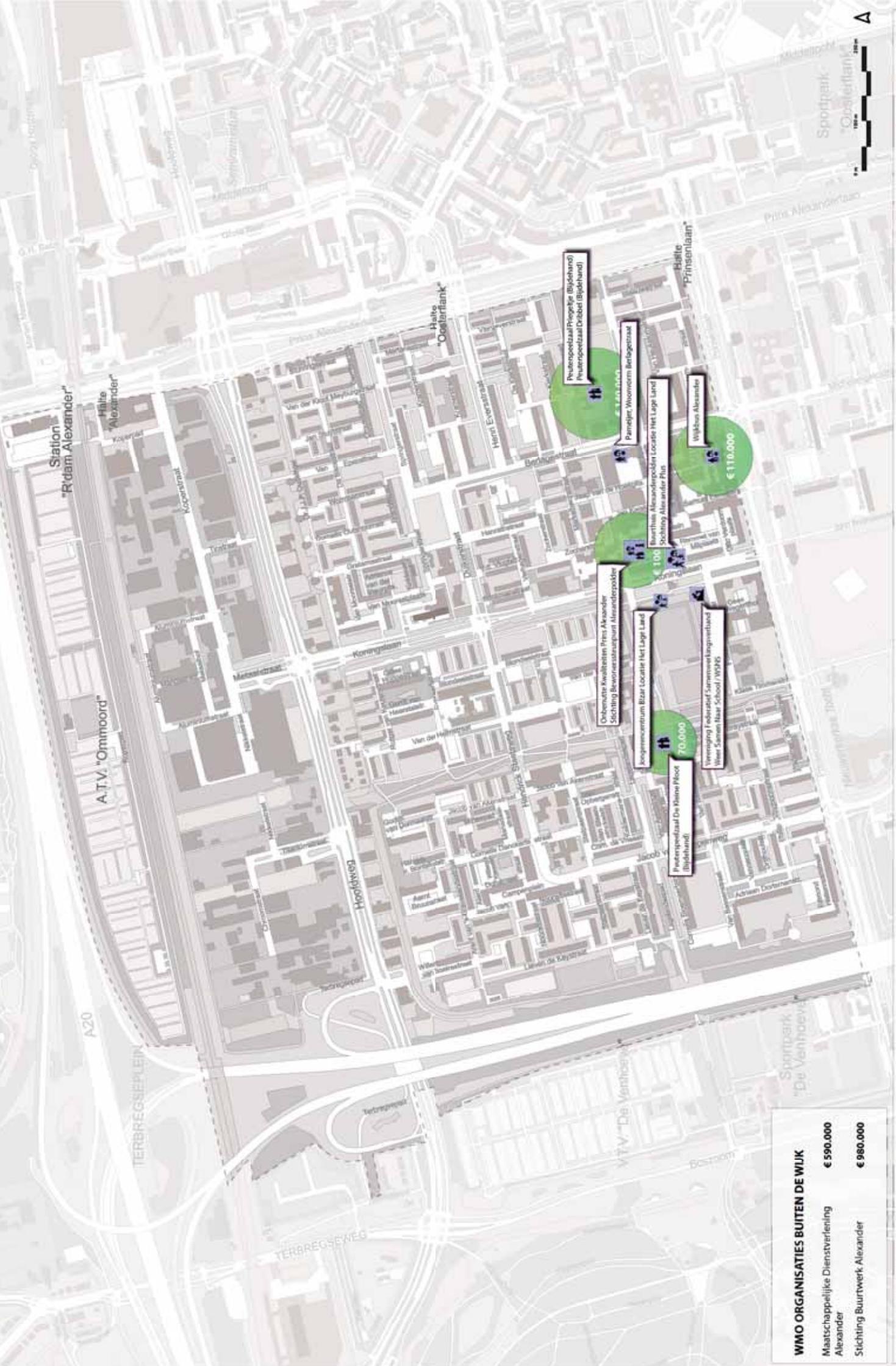
HET LAGE LAND - WMO I.I

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

BIJLAGE I.II - WMO - LAGE LAND

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

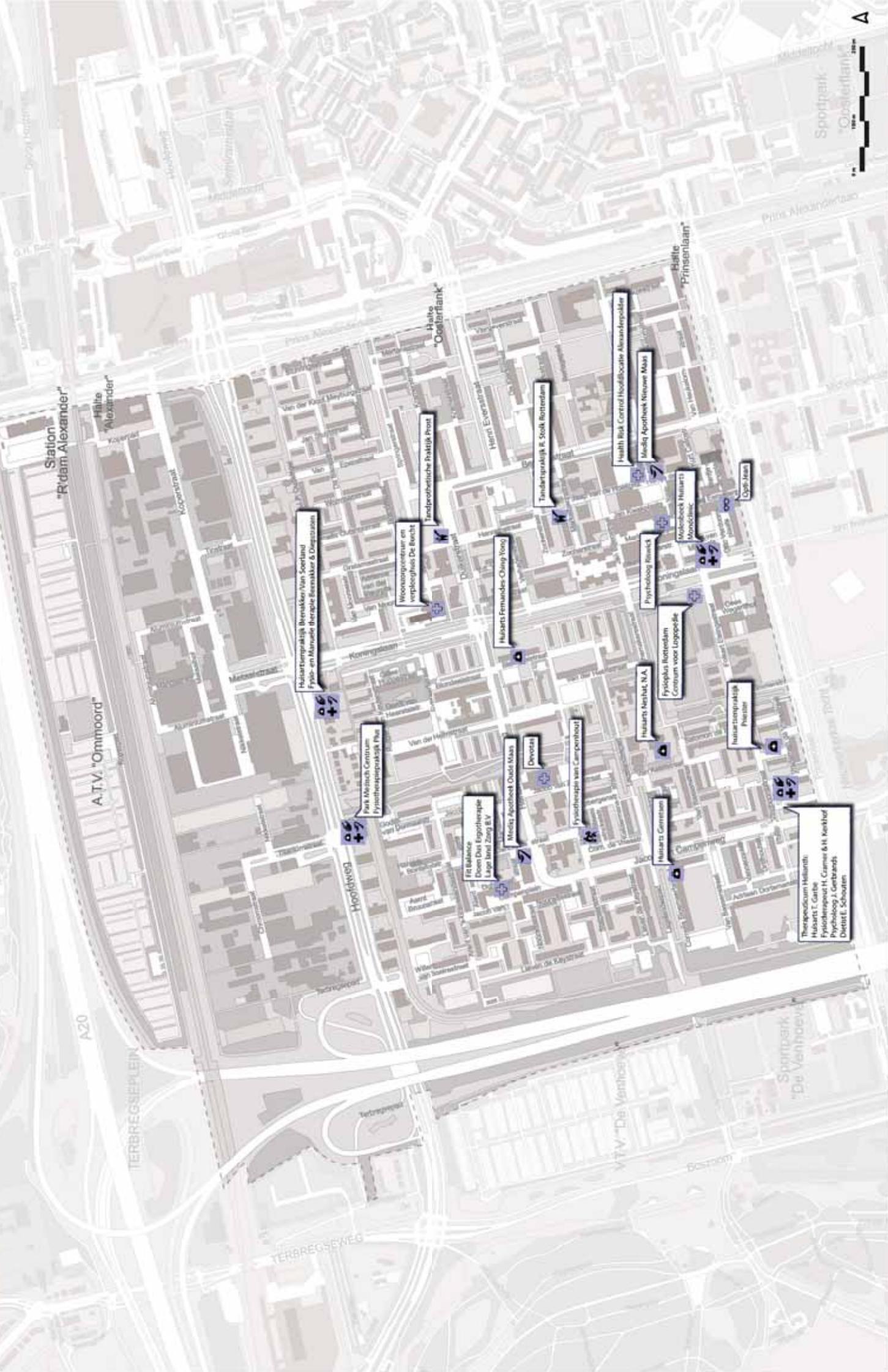

PRODUCTIEDATUM: 28-06-2012

VELDACADEMIE

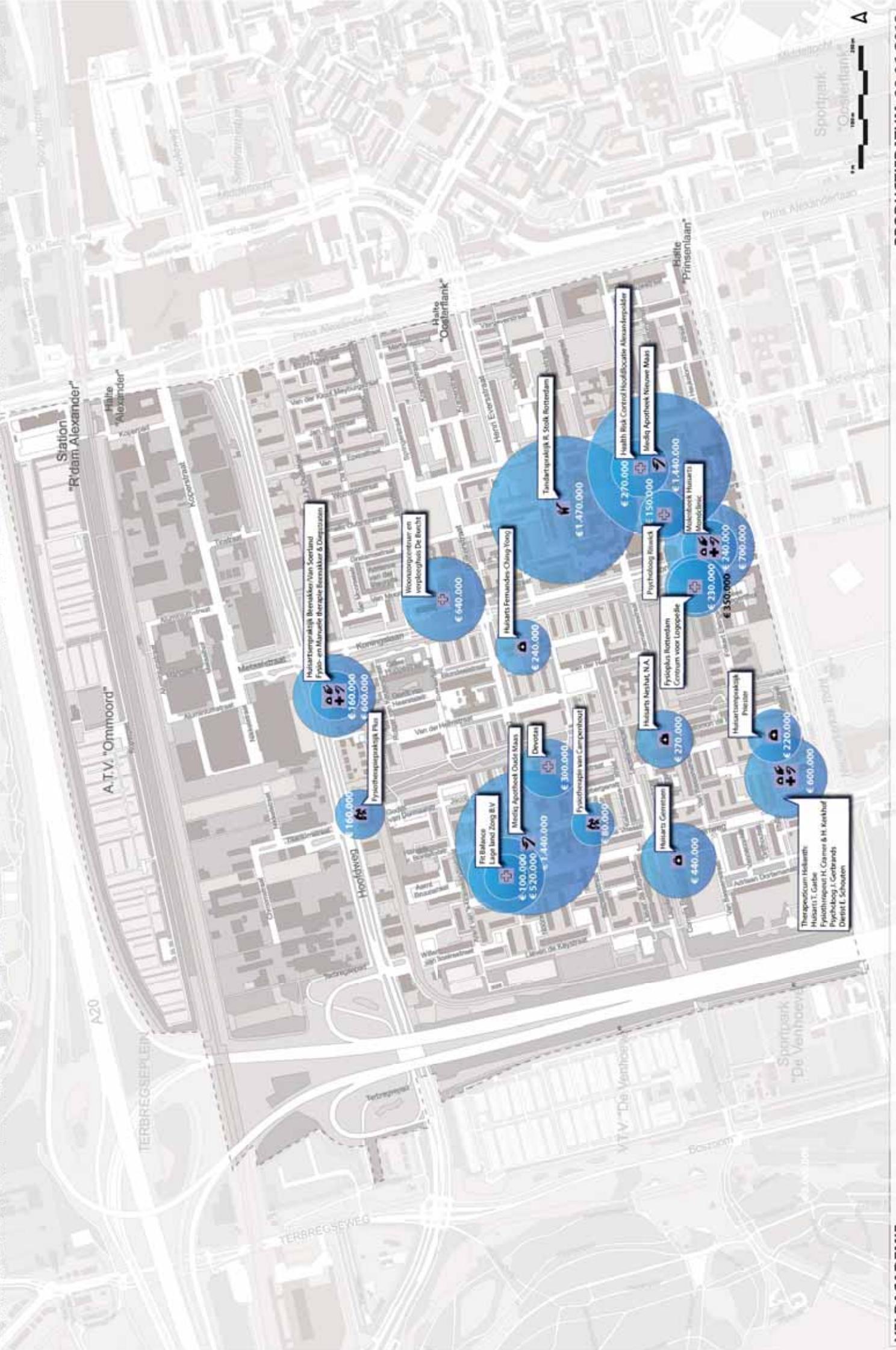
ZVW HET LAGE LAND I.III

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

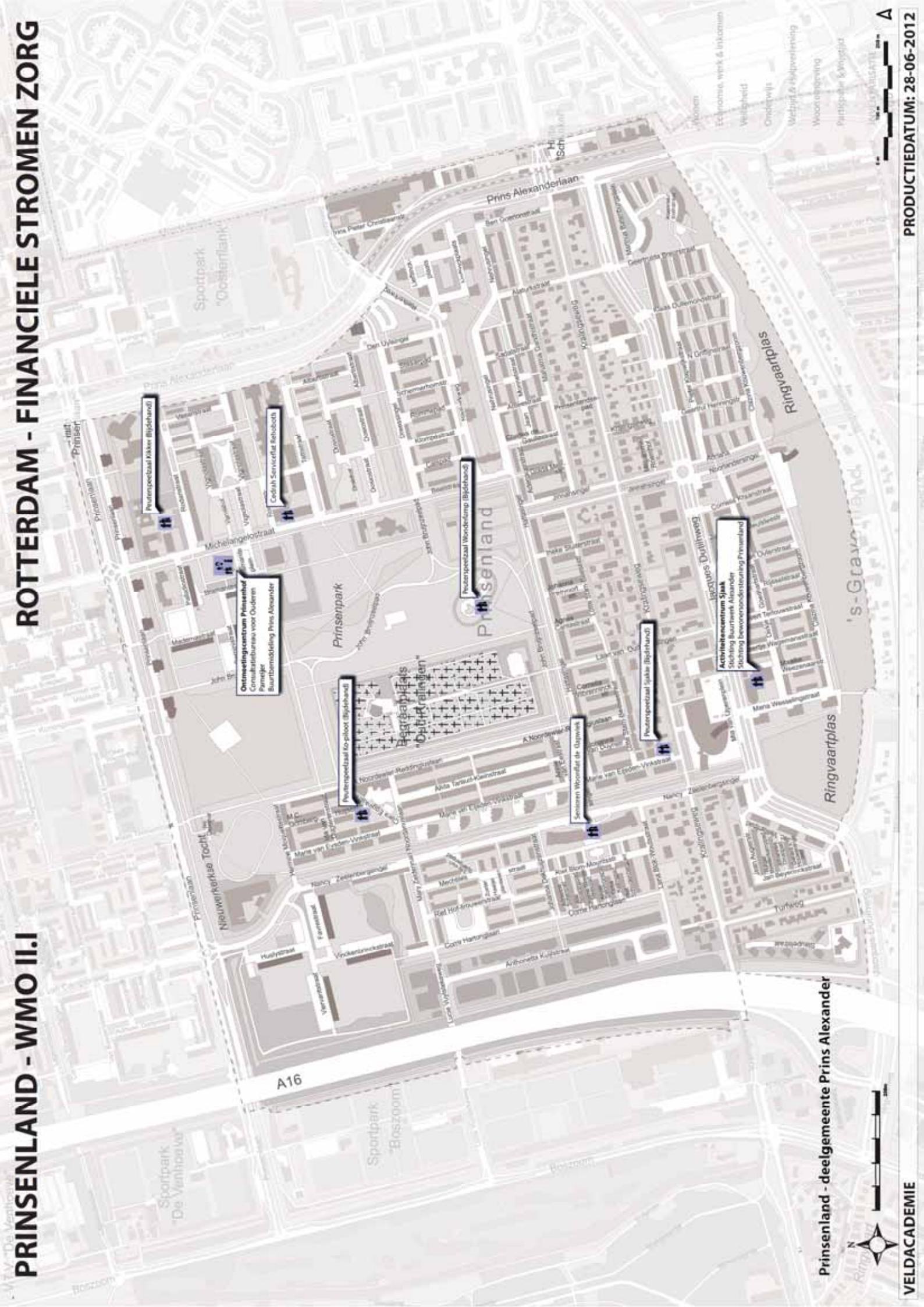
BIJLAGE I.VI - ZVW - LAGE LAND

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

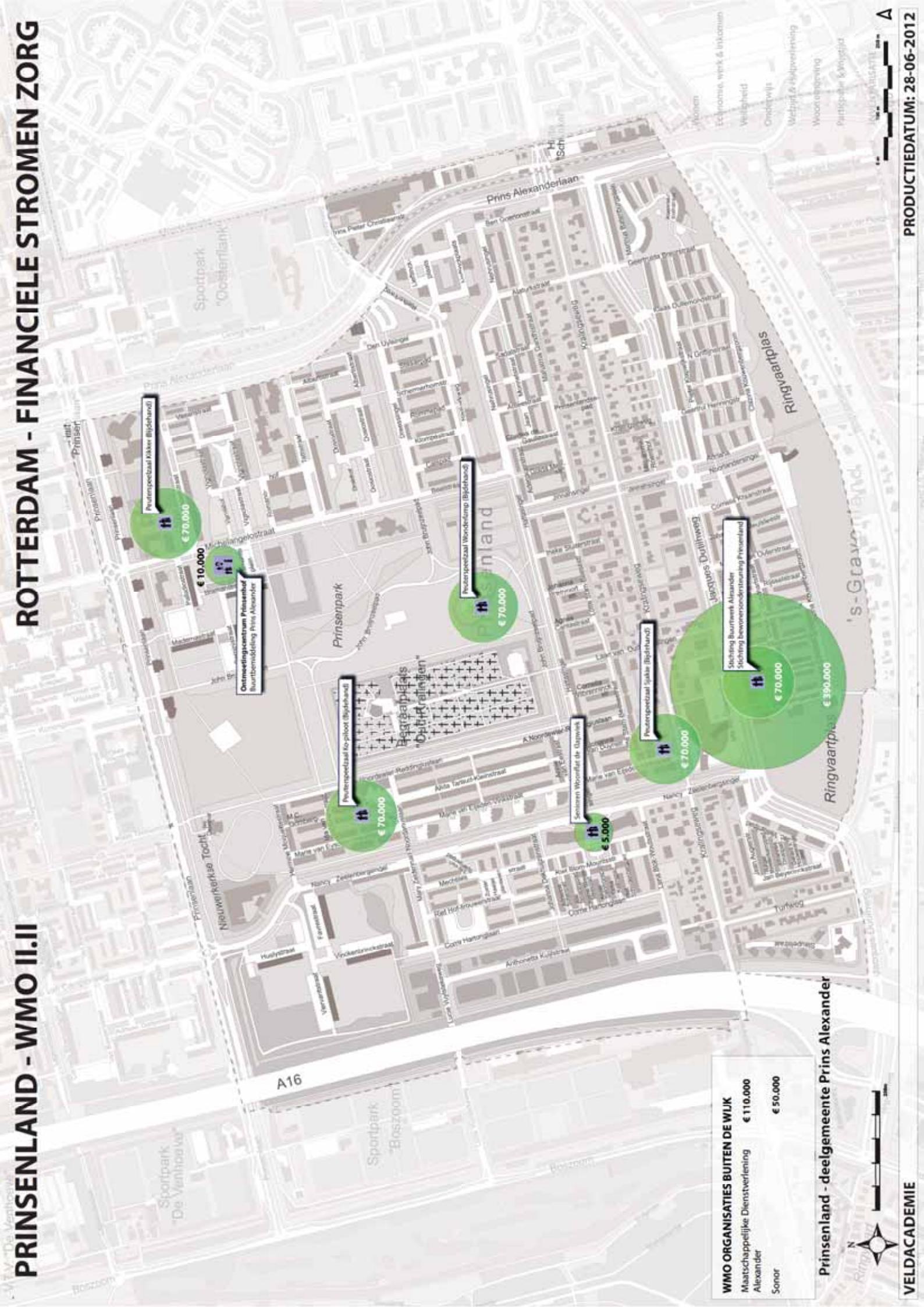
PRINSENLAND - WMO II.I

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

PRINSENLAND - WMO II.II

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

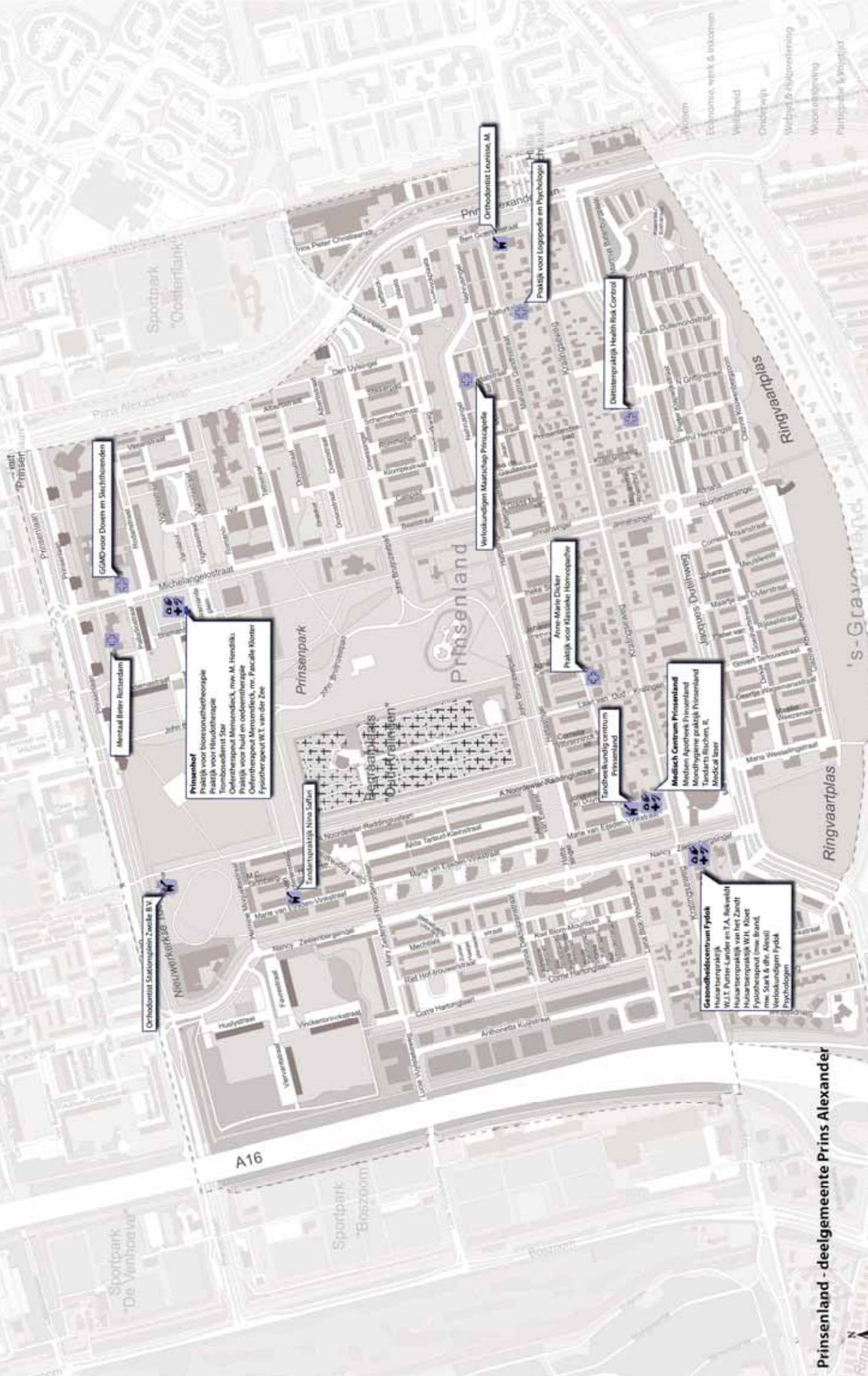

Prinsenland - deelgemeente Prins Alexander

WMO ORGANISATIES BUITEN DE WUJK	
Maatschappelijke Dienstverlening	€110.000
Alexander Soner	€50.000

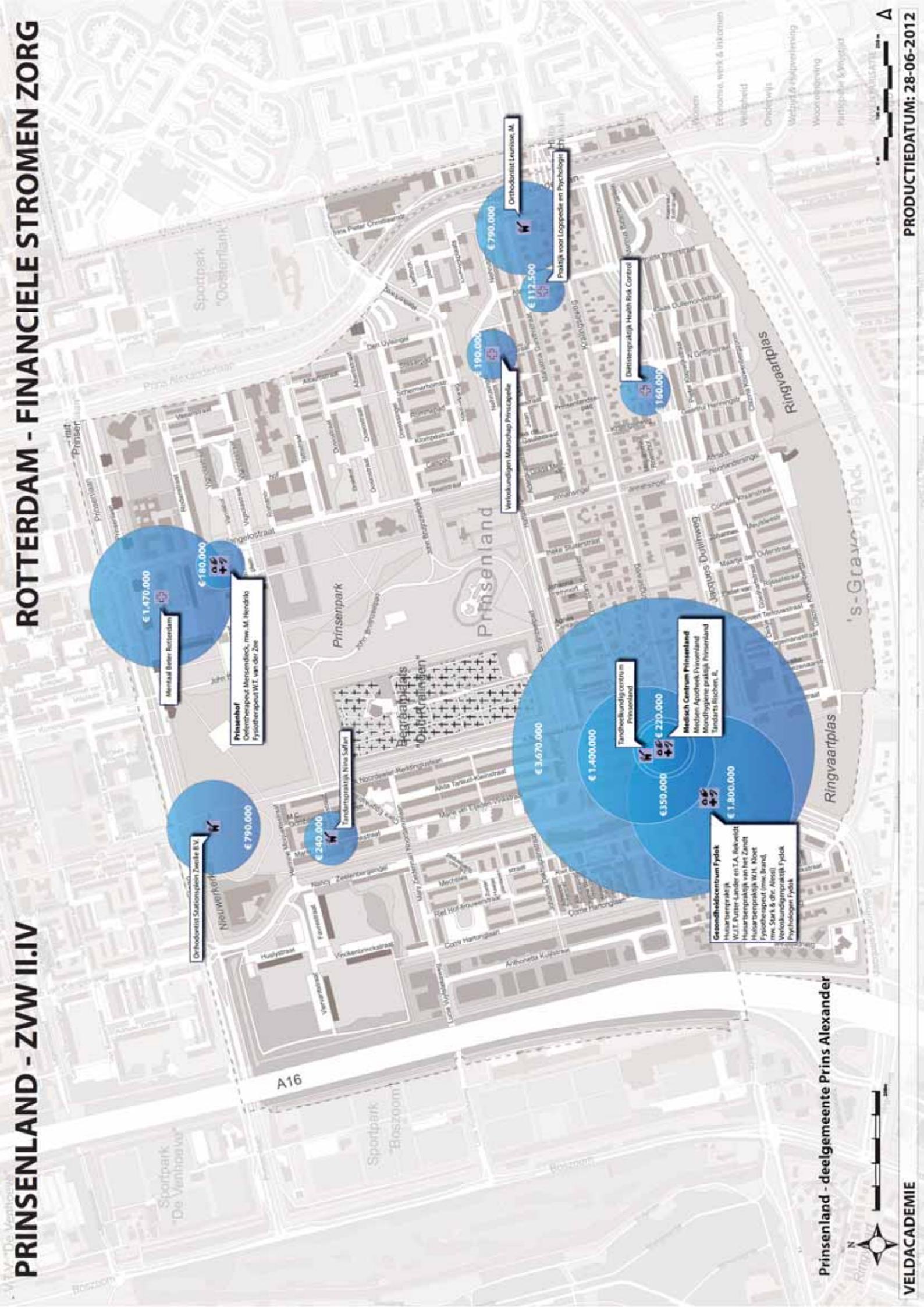
PRINSENLAND - deelgemeente Prins Alexander

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

PRINSENLAND - deelgemeente Prins Alexander

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

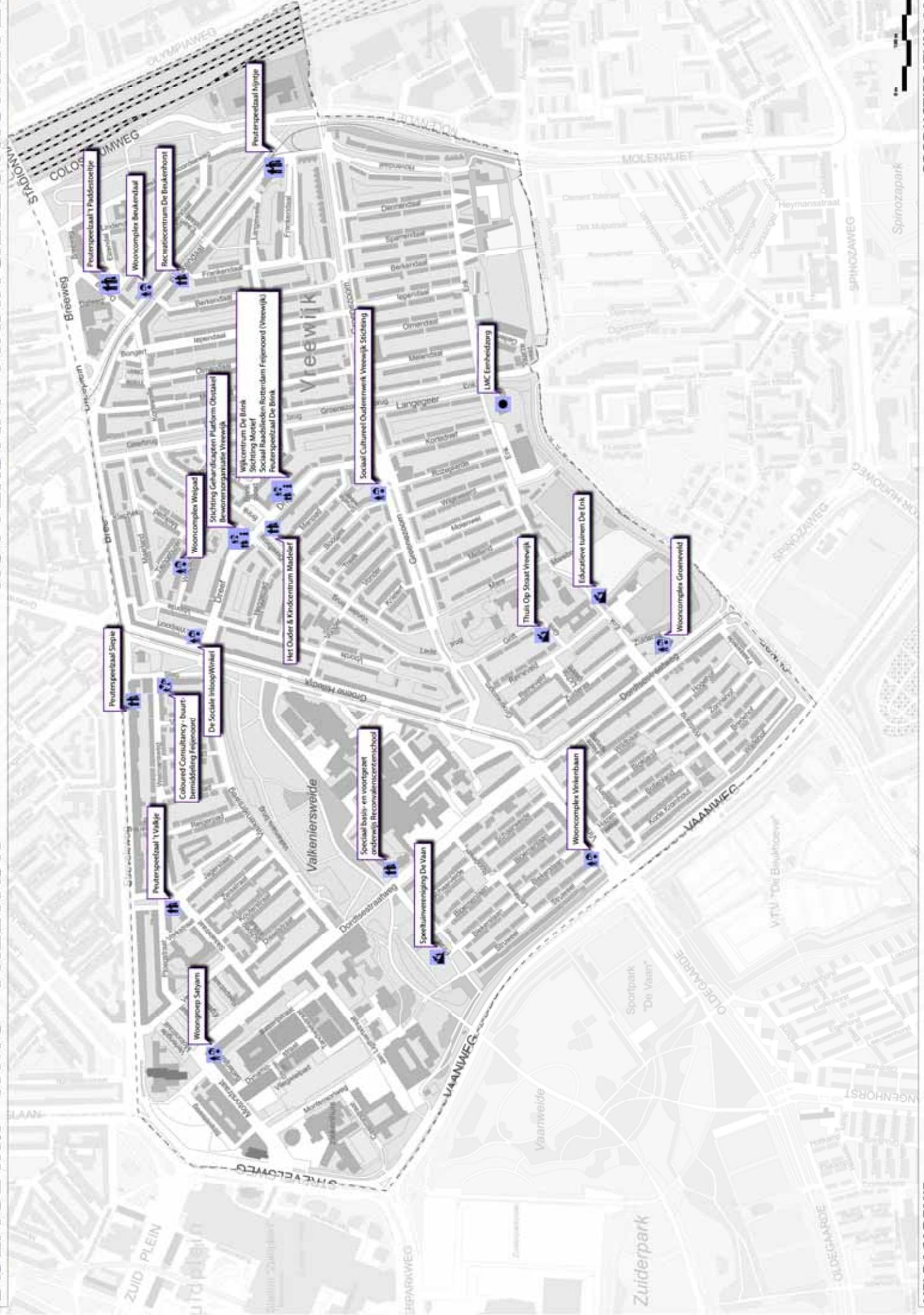
Veldacademie

Wonen en bewerking
Particuliere woning
Onderwijs
Wereld & maatschappij
Veiligheid

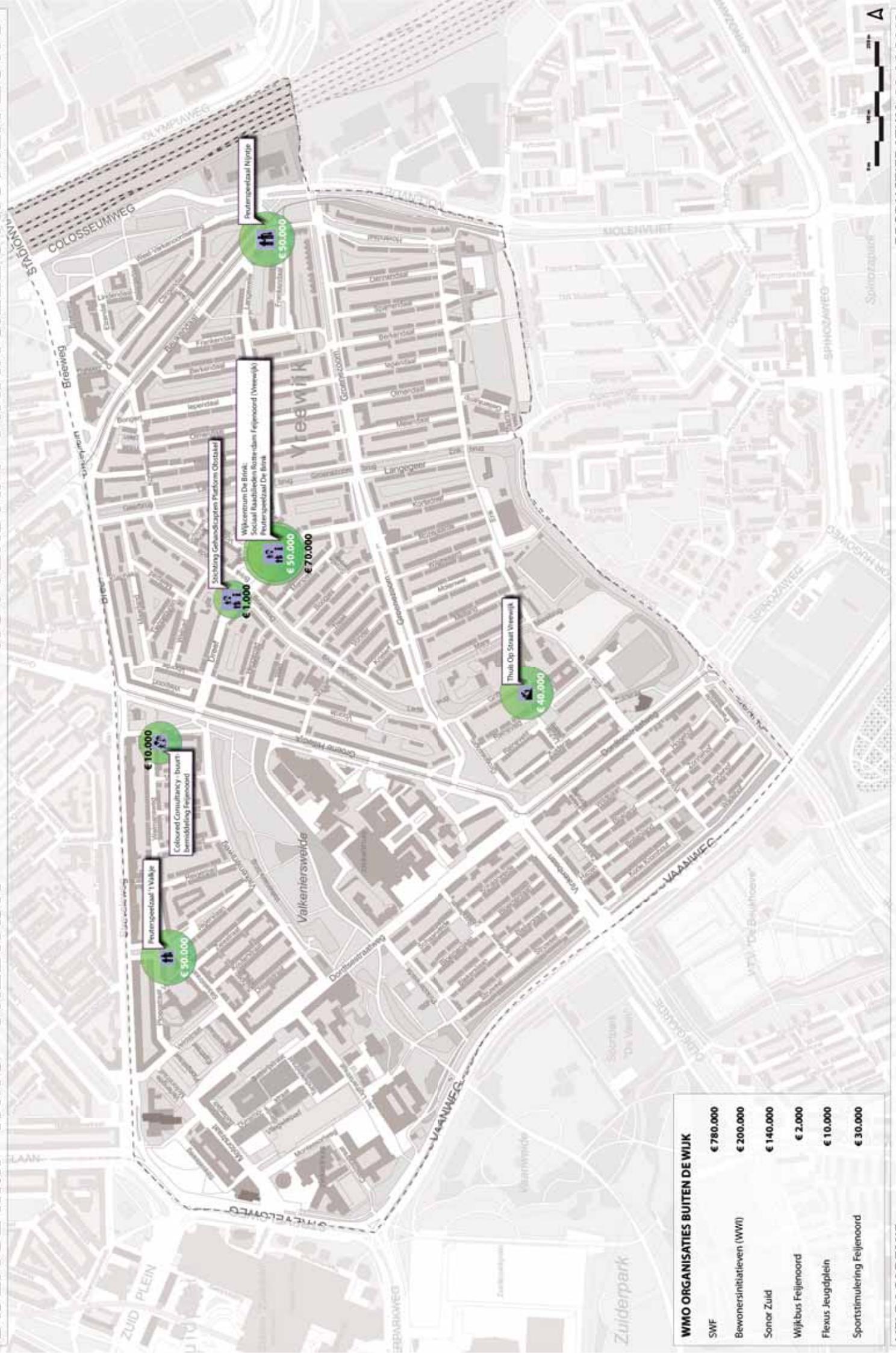
BIJLAGE III.I - WMO - VREEWIJK

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

BIJLAGE III.II - WMO - VREEWIJK

ROTTERDAM - FINANCIËLE STRÖMEN ZORG

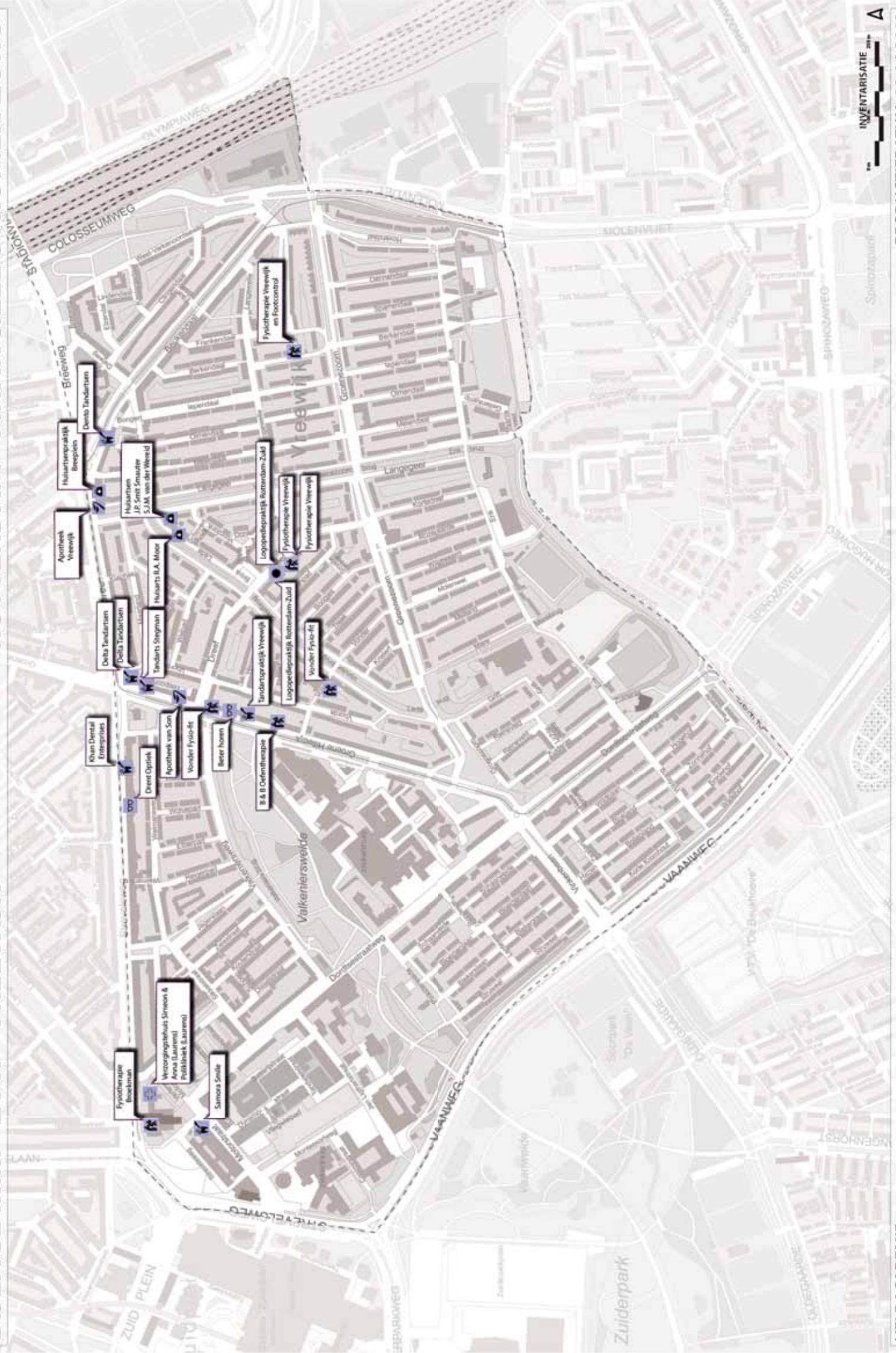

WMO ORGANISATIES BIJ DE WUUK

SWF	€ 780.000
Bewonersinitiatieven (WW)	€ 200.000
Sonar Zuid	€ 140.000
Wijkbus Feijenoord	€ 2.000
Flexus Jeugdplein	€ 10.000
Sportstimulerings Feijenoord	€ 30.000

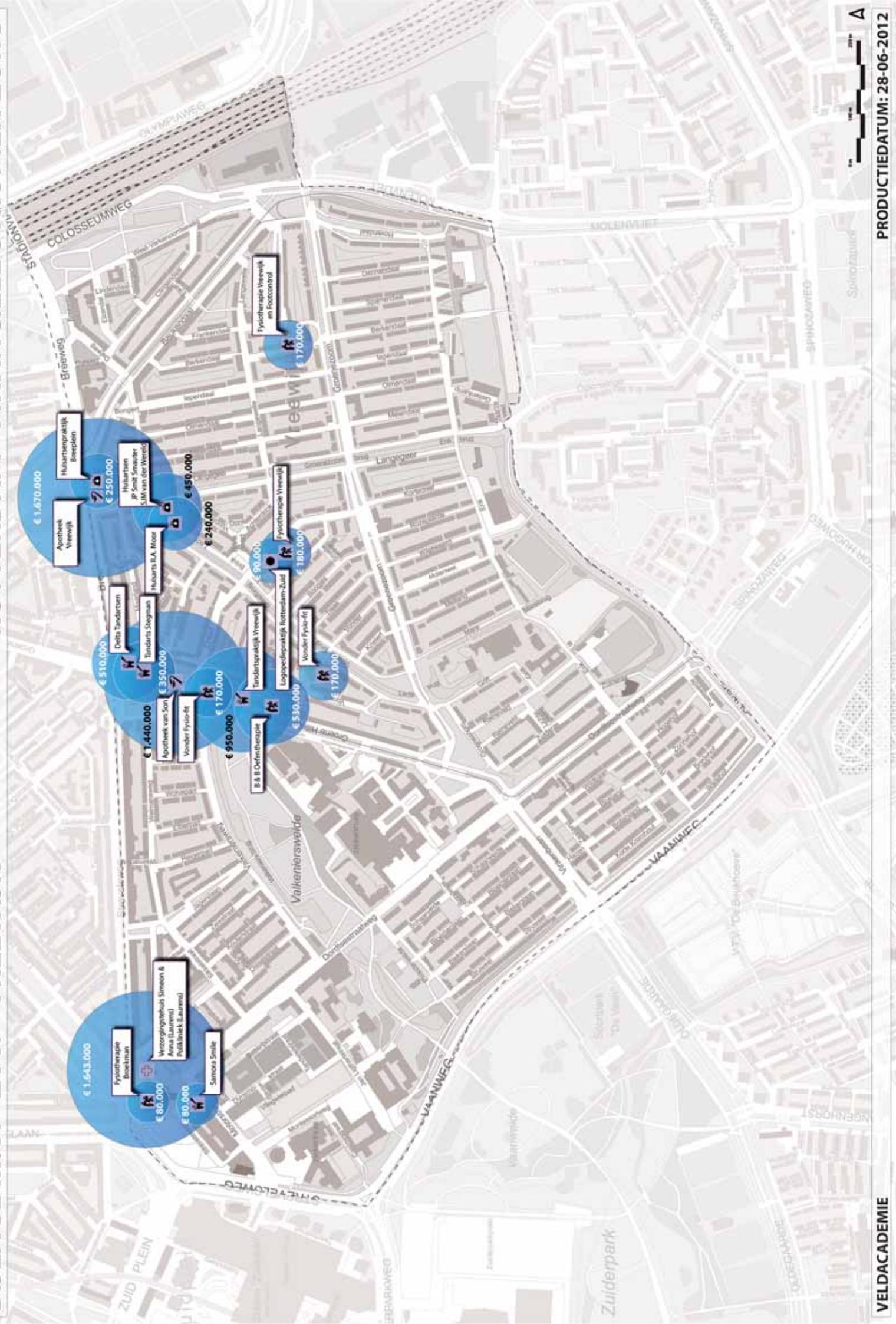
BIJLAGE III.III - ZVW - VREEWIJK

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

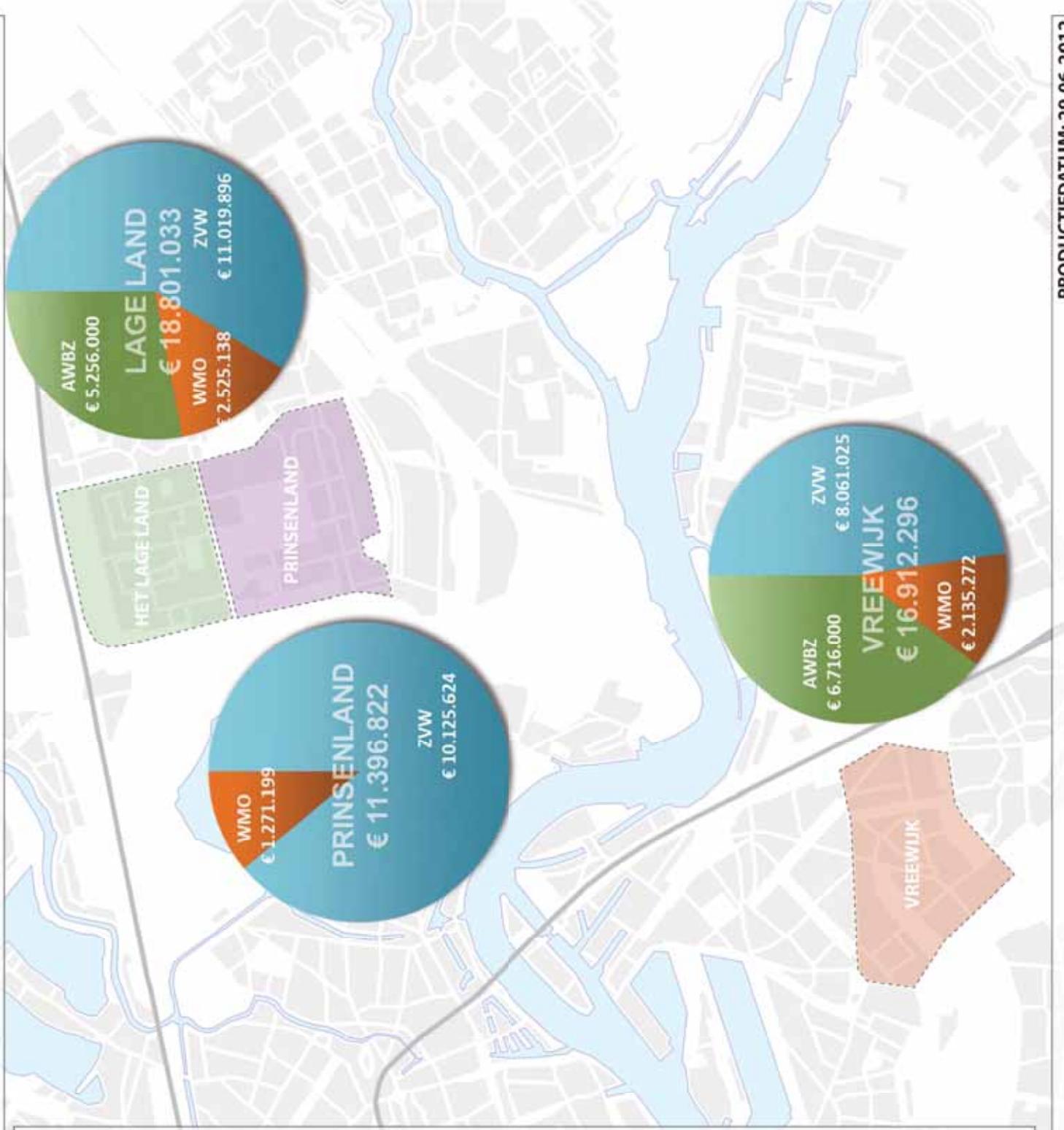
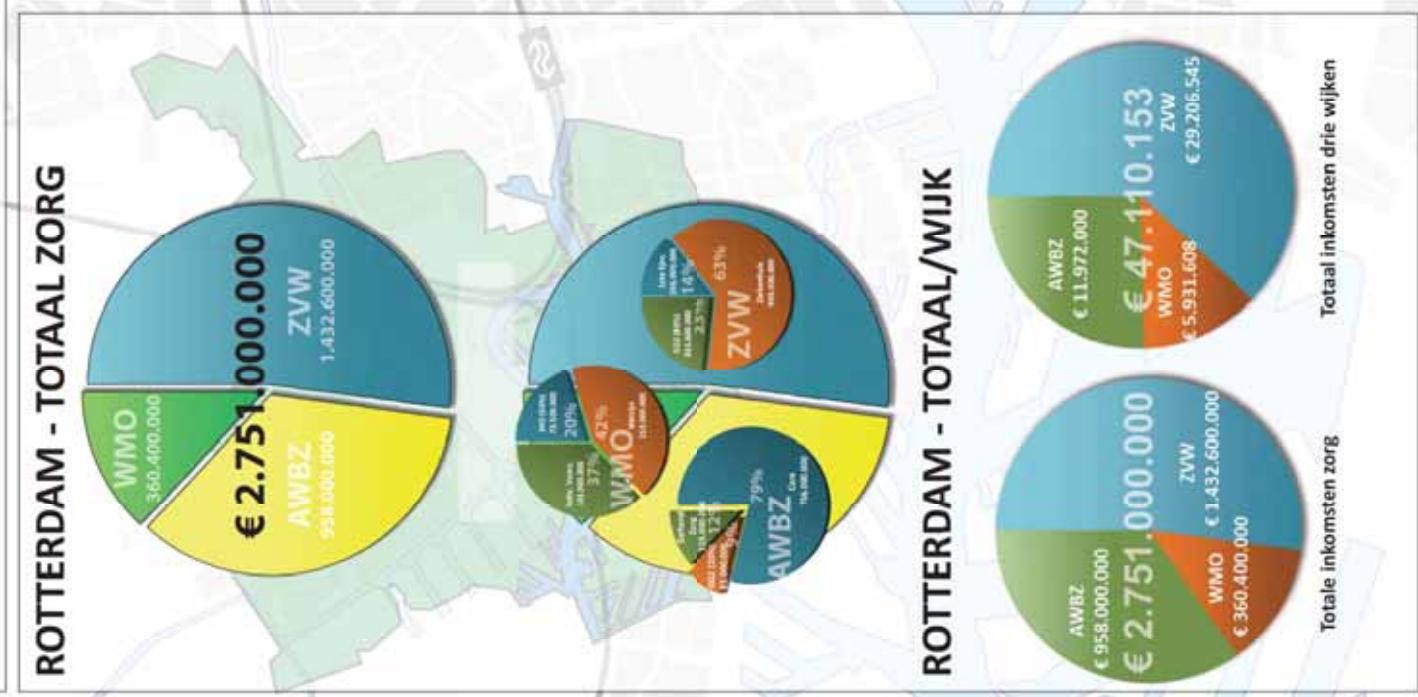
BIJLAGE III.VI - ZVW - VREEWIJK

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

BIJLAGE IV.I - GELDEN PER WIJK

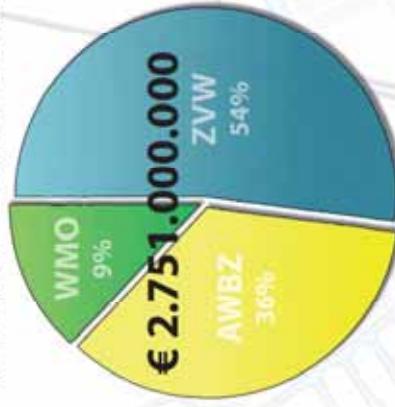
ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

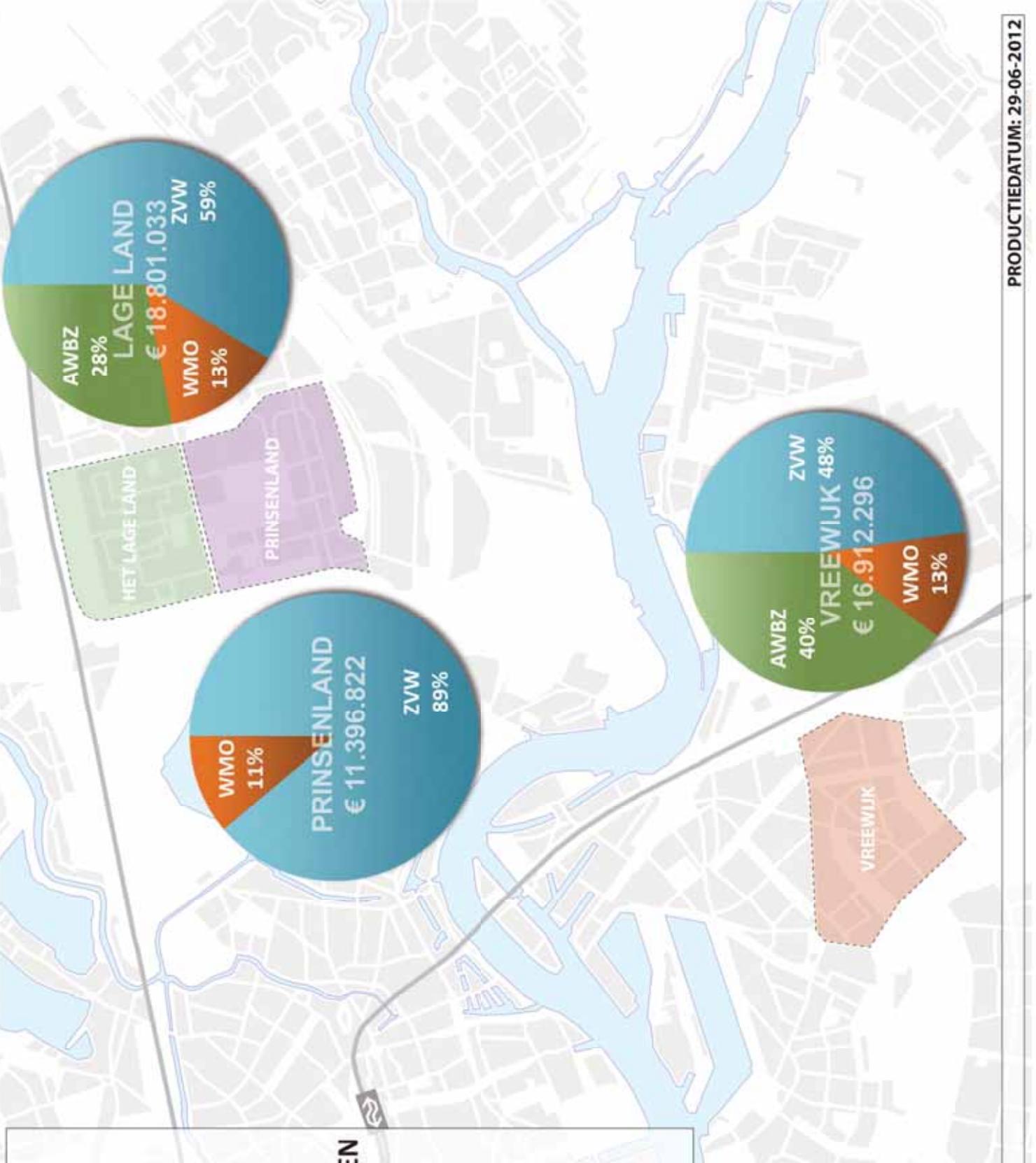
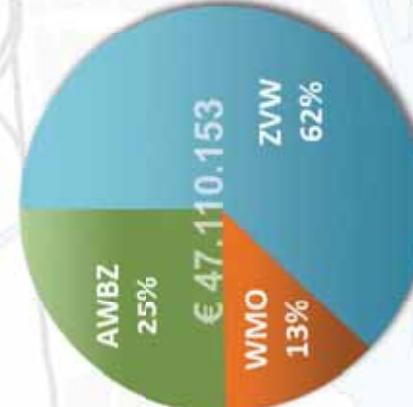
BIJLAGE IV.II - GELDEN PER WIJK

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

ROTTERDAM - TOTAAL ZORG

ROTTERDAM - TOTAAL 3 WIJKEN

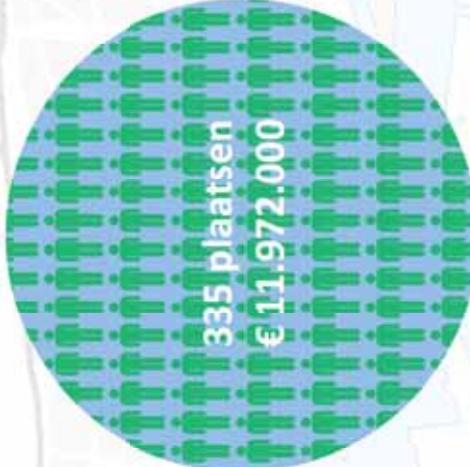
EB - BIJLAGE V.I - AWBZ - AANTAL PLEKKEN

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

ROTTERDAM - TOTAAL AWBZ

ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

HET LAGE LAND

PRINSENLAND

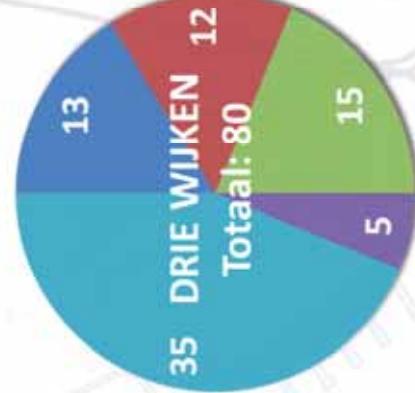
VREEWIJK
230 plaatsen langdurig
25 plaatsen tijdelijk (ZWVW)
€ 6.716.000

VREEWIJK

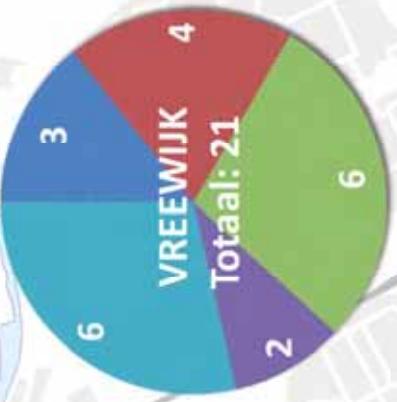
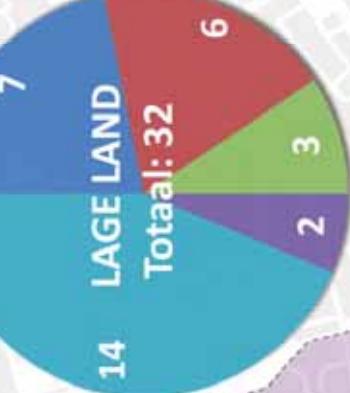
BIJLAGE VI.I - ZVW - AANTAL ORGANISATIES ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

ROTTERDAM - AANTAL ORGANISATIES

ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

- Huisarts
- Fysiotherapie
- Tandheelkunde
- Apotheek
- Overige 1ste lijns

BIJLAGE VI.II - ZVW - GELDEN PER GROEP

ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

ROTTERDAM - TOTAAL 1E LIJNS

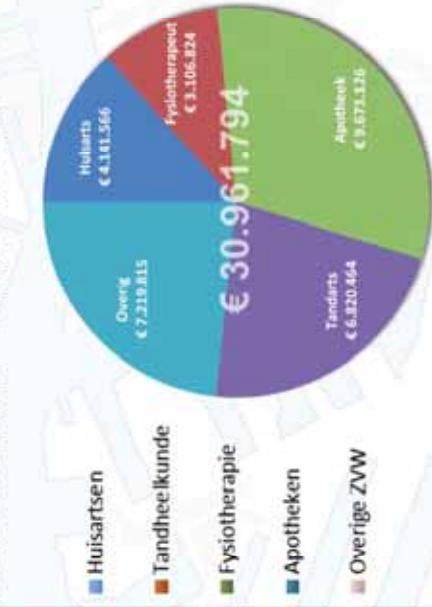

ROTTERDAM - TOTAAL PER WIJK

Totaal o.b.v. gemiddelde zvw & populatie

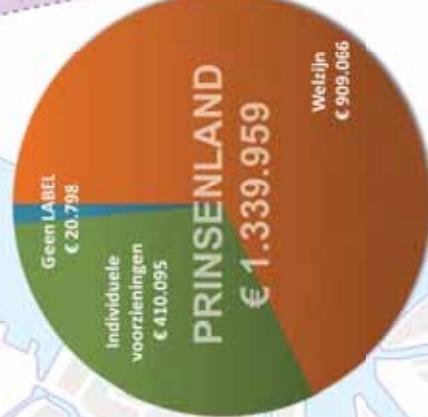
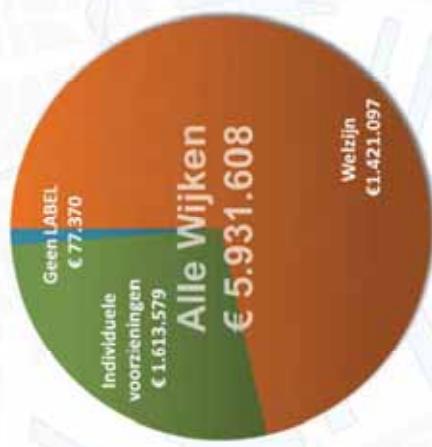
ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

BIJLAGE VII.I - WMO - GELDEN HOOFDSTROOM ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

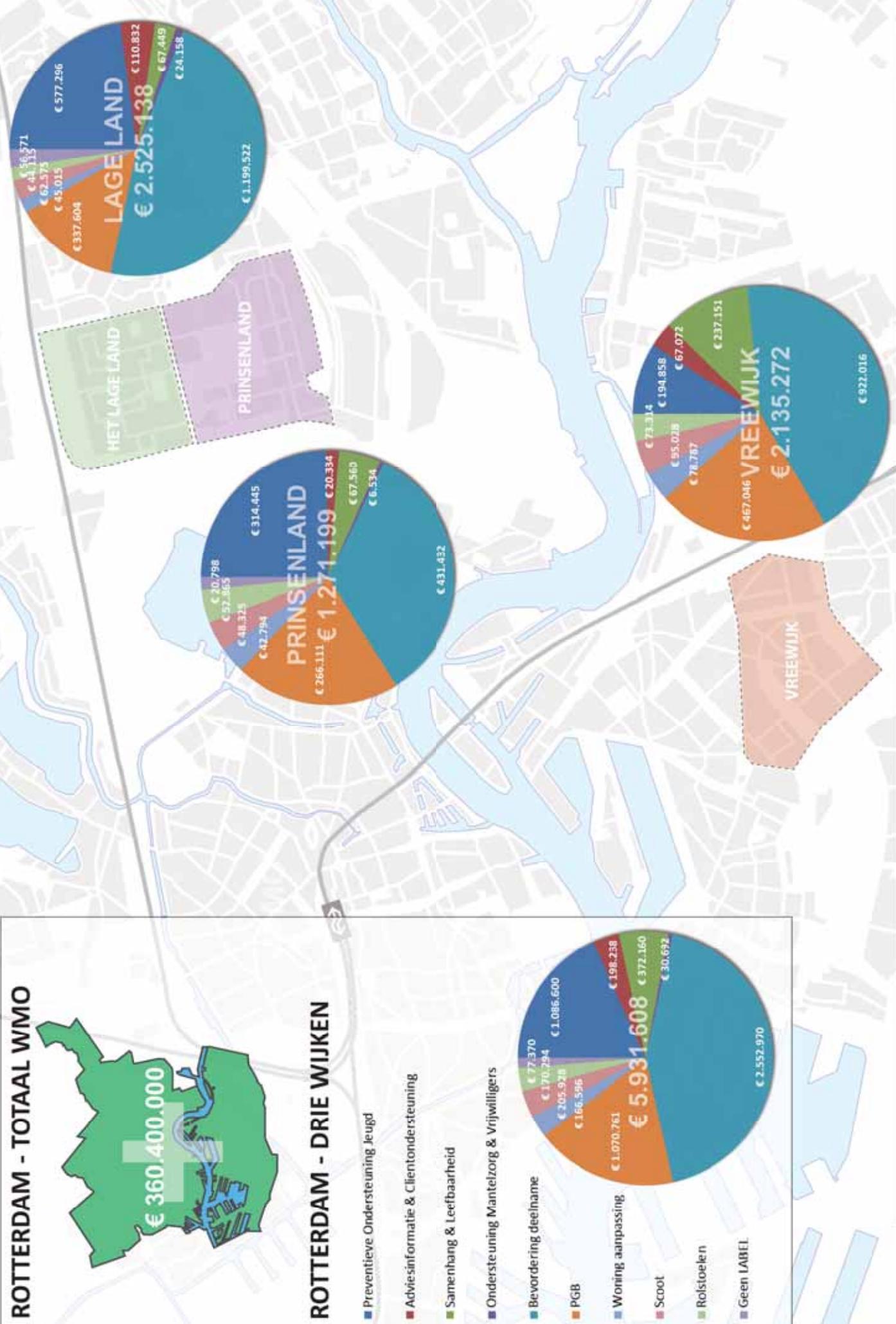

ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

BIJLAGE VII.II- WMO - GELDEN PER GROEP

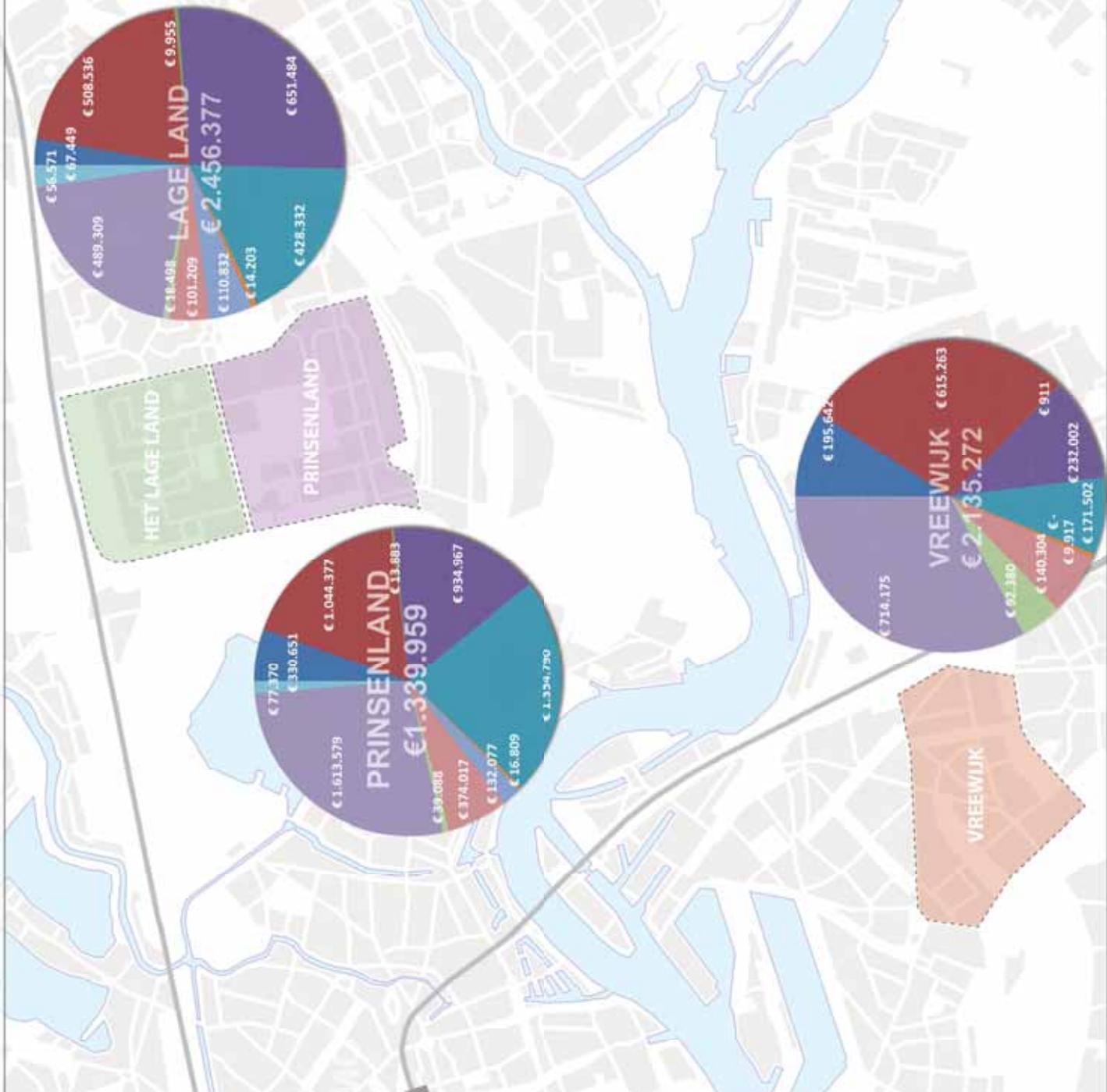
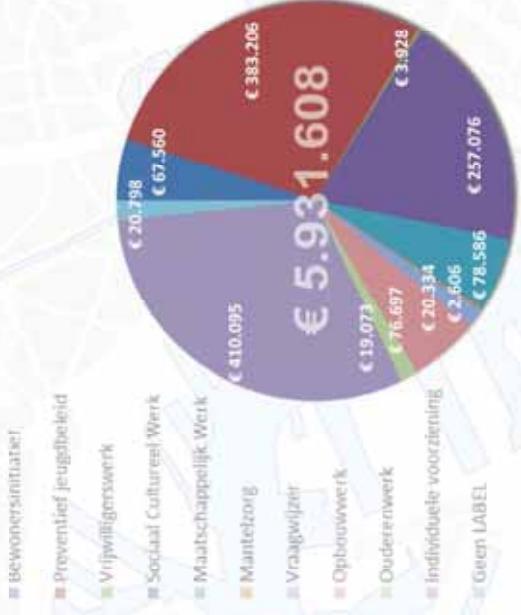
ROTTERTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

BIJLAGE VII.III - WMO - GELDEN PER PRODUCT ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

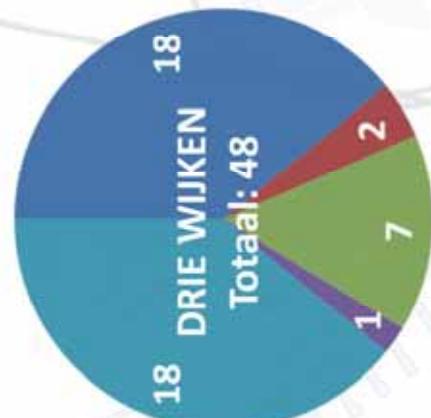

ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

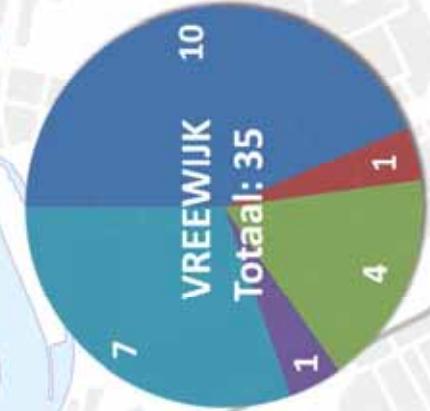

BIJLAGE VII.IV - WMO - AANTAL ORGANISATIES ROTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

ROTTERDAM - DRIE WIJKEN

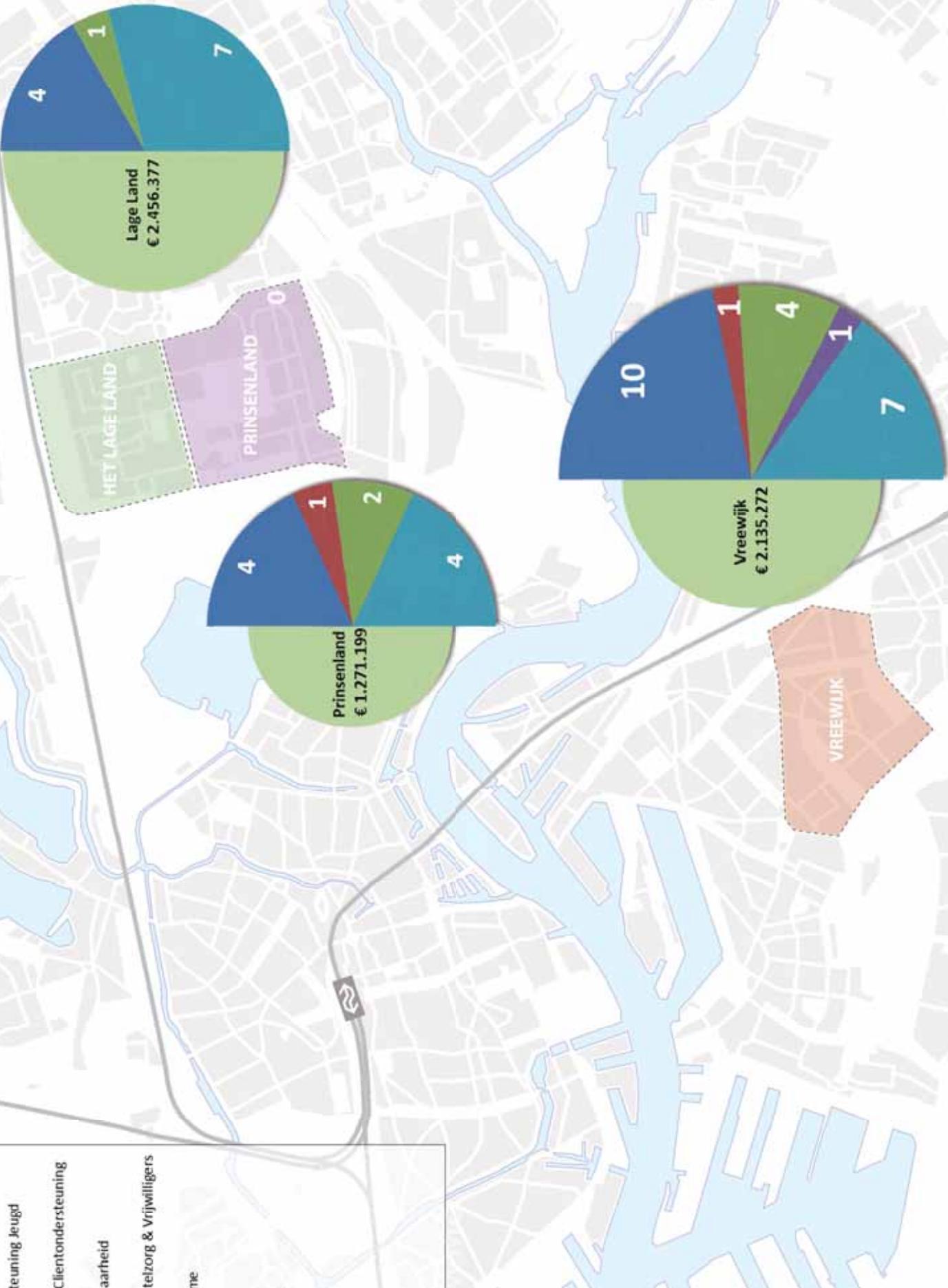

- Maaatschappelijke Ondersteuning
- Advies en Client ondersteuning
- Bevordering Deelname & Samenhang & Leefbaarheid
- Preventieve ondersteuning Jeugd
- Welzijn
- Bewoners ondersteuning
- Straatwerk
- Huishoudelijke Hulp
- Overige WMO
- Dagopvang

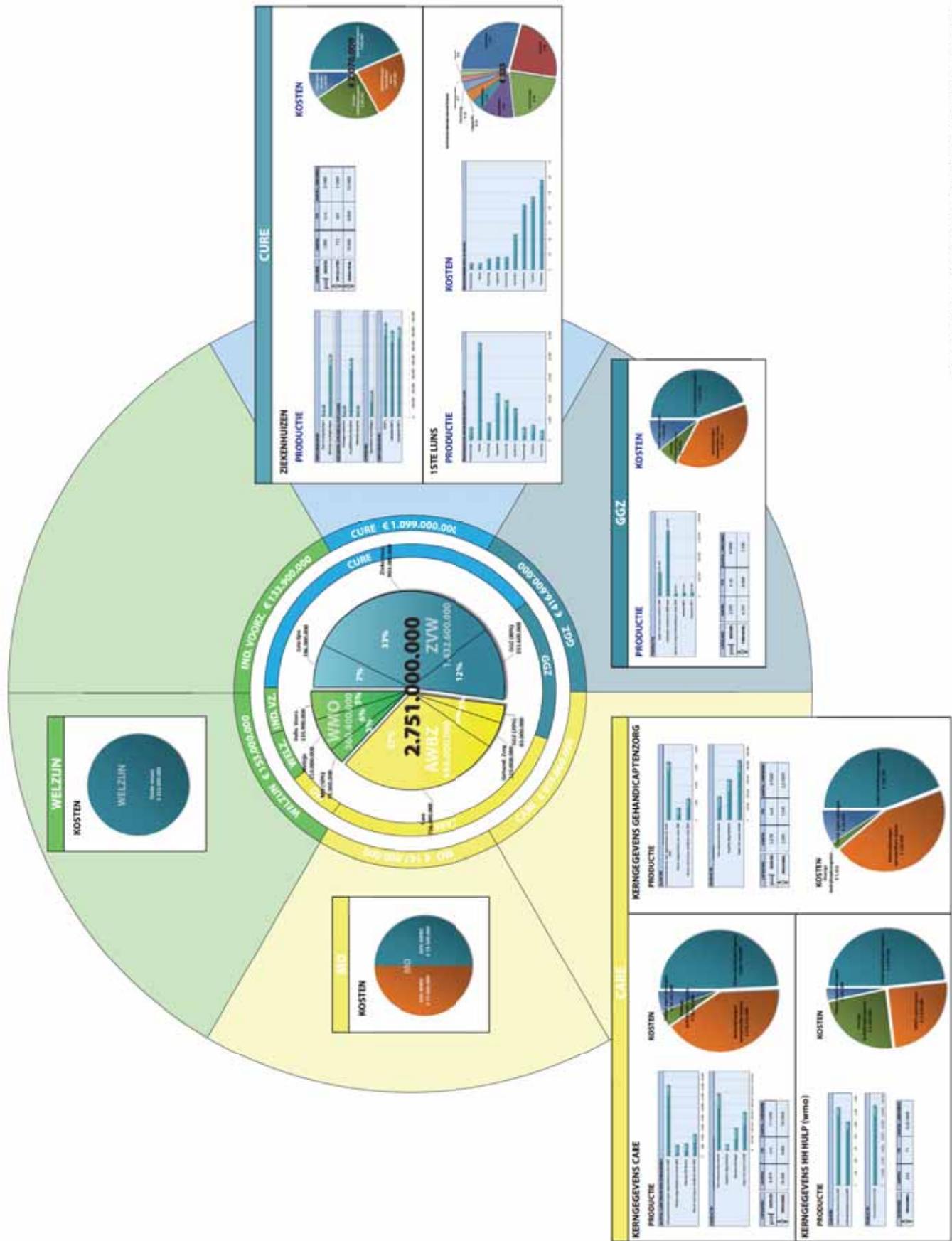

ANALYSE WMO - VII.V

ROTTTERDAM - FINANCIËLE STROMEN ZORG

FACTSHEET | ZORG IN ROTTERDAM - KOSTEN EN PRESTATIES

B.9 PROCESBESCHRIJVING EN EVALUATIE ONDERZOEK

INLEIDING

Het onderzoek Financiële Stromen in zorg en welzijn op wijkniveau is door Veldacademie uitgevoerd in de vorm van een pilot in drie wijken. Er is gekozen voor een pilot omdat niet duidelijk was of de totale vraag die de opdrachtheviger kan worden. Externe factoren, zoals toegankelijkheid van data en het wel of niet meewerken van partijen in de wijk, zijn van grote invloed op het resultaat. Het onderzoek is uitgevoerd in de wijken Het Lage Land, Prinsenland en Vreewijk, die bij de Veldacademie al bekend zijn op basis van eerder onderzoek. De wijken hebben een voorbeeldsituatie, gedownload en vormen een afspiegeling van de situatie in Rotterdam. Het is auidelijk geworden dat de eerder genoemde externe factoren in de praktijk een grote invloed hebben op het verloop van het onderzoek.

In deze rapportage wordt ingegaan op het verloop van het onderzoek. Een beschrijving van het onderzoeksproces kan in vervolgonderzoeken worden gebruikt om inzicht te krijgen in haalbaarheid en mogelijke risicos. Er wordt kritisch gekeken naar het onderzoek, zoals dit nu heeft plaatsgevonden en tot slot zullen er aanbevelingen worden gedaan voor het inrichten van een onderzoeksproces voor vervolgonderzoek.

Team samenstelling

De onderzoeksthema's zijn in een vrijeg stadium duidelijk, waardoor gezocht kan worden naar studenten met diverse achtergronden die afdichten hebben met deze thema's. Er is gekozen voor een onderzoeksteam van studenten uit diverse studie richtingen. Studenten van de opleiding Bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit kunnen vanuit hun expertise over wet- en regelgeving goed inschatten welke partijen er op deelgemeentelijk

niveau betrokken zijn bij het thema zorg en welzijn. Een student international management gaf aan graag een bijdrage te willen leveren aan het uitvoeren van veldwerk. Het onderzoeken van verbanden ligt hem erg goed en expertise op dit vlak was gewenst. Vanuit de studie richting Economie aan de Erasmus Universiteit deelt een student zijn expertise met betrekking tot de financiële kant van dit onderzoek. Het opstellen van verdeelsleutels en maken van berekeningen heeft zijn interesse en kwam tijdens dit onderzoek goed van pas. Vanuit de opleiding Bouwkunde heeft een reeds afgestudeerde student het team ondersteund door de verzamelde data inzichtelijk te maken op kaart en in de factsheet.

Dagelijks projectcoördinatie en begeleiding van studenten was in handen van Drs. Lara Schout, bestuurskundige. Als co-auteur onderzoeker van de rapportages Toegankelijke Wijken en WSG Kralingen-Crooswijk bezit zij uitgebreide kennis op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn in Rotterdam. De algemene projectleiding is in handen van een senior onderzoeker, Ir. Otto Trienekens.

Opdrachtdomschrijving

De gemeente Rotterdam spreekt de ambtie uit om zorg en welzijn gebiedsgericht te organiseren en inkopen. Hierover heeft zij diverse redenen. Zo is het op wijkniveau relevant om na te gaan welke rol en mogelijk gewenst is. Een goed beeld van de huidige situatie in de wijk is essentieel om een toekomstvisie te kunnen vormen.

In dit onderzoek wordt in kaart gebracht wat de huidige situatie is met betrekking tot producten en diensten die betaald worden met financiering uit de ZW, WMO of AWBZ. Deze complexe vraag is in dit onderzoek uitgesplitst naar enkele onderwerpen en deelvragen:

Organisaties

Weleke organisaties in de wijk maken gebruik van financiering uit ZW, WMO of AWBZ, en (b) voor welke interventies / producten, (c) niet welk volume en tegen welk tarief (d) Welke wijkinfrastructuur er is (gebouwen, voorzieningen).

Producten

Weleke producten worden in de wijk geleverd in de geldstromen voor diagnostiek en behandeling (zorgverzekeringswet), chronische zorg (AWBZ) maatschappelijk ondersteuning (WMO)?

Klanten/Doelgroepen

Vor welke wijkbewoners worden financiële middelen uit de drie wetten ingezet, wat zijn hun globale kenmerken (leeftijd, geslacht), wat is hun wonutsituatie weleke beperkingen ondervinden zij in hoofdzak?

Het onderzoek wordt in drie wijken uitgevoerd; het Lage Land, Prinsenland en Vreewijk. Het doel van dit onderzoek is een inventarisatie van organisaties en data, in relatie tot de onderzoeken zorg en welzijn op wijkniveau. Deze inventarisatie wordt vervolgens gevisualiseerd op kaart. Het onderzoek is in twee fasen tot stand gekomen. De eerste fase betreft het deskresearch, fase twee omvat het veldwerk.

DESKRESEARCH

Beschrijving

Het onderzoek is gestart met een uitgebreide deskresearch. Het rapport Zorg in Rotterdam (Gemeente Rotterdam - Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2010) heeft als uitgangspunt gesteld. Tijdens de deskresearch is allereerst onderzoek gedaan naar de wetten AWBZ, WMO en ZW. Op basis van het rapport is een inventarisatie gemaakt van de stromen en producten behorend bij de drie wetten. Per wet is in een schema weergegeven

welke stromen hieronder vallen en welke aangeboden producten bij die stromen horen. De ZW is onder te verdelen in de stromen eerstelijnszorg, ziekenhuis en GeZ. Voor de WMO worden de stromen maatschappelijke opvang, welzijn en individuele voorzieningen gehanteerd en de AWBZ is onder te verdelen in Care, GGZ en Gehandicaptenzorg.

Vervolgens is er een inventarisatie gemaakt van de zorg- en welzijnsorganisaties in de drie wijken. Voor elke wijk is een informatiematrix gemaakt waarin de informatie is opgenomen. De organisaties zijn voornamelijk met behulp van SoCard (GGD-Rotterdam Rijnmond 2012) in kaart gebracht. Via SoCard is allereerst gefilteld op postcode om zodoende alleen de organisaties te inventariseren die zich in het onderzoeksgebied bevinden. Naast SoCard heeft het onderzoeksrapport 'Toegankelijk wiken' enkele organisaties opgelijsd, ook is gebruik gemaakt van websites van diverse organisaties.

Na het afronden van de inventarisatie is per organisatie aangegeven vanuit welke wet zij financiering ontvangen en welke stromen en producten bij de organisaties behoren. Het koppelen van de wetten aan de organisaties is gebaseerd op basis bronnen, zoals websites van de betreffende organisaties, en op basis van overleg met opdrachtheviger.

De inventarisatie van organisaties in de wijk gaf een handvat om ook verder te kijken naar welzijnswerk in de wijk en de financiering daarvan. Diverse organisaties in de wijk ontvangen financiering vanuit de deelgemeentelijke WMO. Deelgemeenten zijn niet opgenomen in de inventarisatie omdat zij enkel financiering verlenen. Andere organisaties die een bijdrage leveren aan het welzijn van de wijk en ook in eerder onderzoek van de Veldacademie

Naast contact met organisaties die financiering

ontvangen vanuit één van de drie wetten, hebben er interviews plaatsgevonden met organisaties die deze gelden verstreken. Het inplannen van interviews heeft telefonisch plaatsgevonden en in enkele gevallen is per e-mail een opdrachtnotschrijving gestuurd.

Tussentijds is gezocht naar specifieke informatie over de wetten AWBZ, WMO en ZWZ. Hierbij zijn onder andere rapporten van de gemeente Rotterdam, onderzoeken van zorginstellingen en verschillende jaarverslagen van organisaties geanalyseerd. Voor jaarverslagen van organisaties is de website www.jaarverslagenzorg.nl bezocht. Op deze site staan onder andere jaarverslagen van de grote AWBZ-instellingen.

Ter voorbereiding op het veldwerk is een vragenlijst opgesteld. In deze vragenlijst zijn alle variabelen opgenomen die uiteindelijk gevisualiseerd moeten worden in kaarten- de laatste fase van het onderzoek. Deze variabelen zijn gebaseerd op verzamelde informatie en een afweging van wat interessant en relevant is om te visualiseren als data. Zodende is de vragenlijst opgedeeld in vier onderdelen: organisaties, diensten, cliënten en financiële. Na overleg en input van de opdrachtgever is de vragenlijst vastgesteld. De vragenlijst is in de bijlage opgenomen.

Om een representatief beeld te kunnen vormen van de organisaties in de wijken, is per type zorgaanbieder, de helft benaderd met de vraag om mee te doen aan het onderzoek. Hierbij ging het voornamelijk om organisaties binnen de eerstelijnszorg. In het Lage Land zijn bijvoorbeeld zes huisartsen, waarvan er drie benaderd zijn voor het onderzoek. Voor de huisartsen die niet benaderd zijn, is op basis van verdeelsleutels een schatting gemaakt. Wanneer een organisatie niet meer wilde doen, is een andere, soortgelijke zorgaanbieder benaderd.

Evaluatie

Het allkaderen van het onderzoek heeft meer tijd gekost dan vooraf was verwacht. Het afstemmen van welke wetten en bijbehorende stromen en producten was arbeidsintensief. Dit komt omdat bepaalde stromen en producten onder meerdere wetten vallen. Zo valt 'GGZ' zowel onder ZWZ en AWBZ en 'maatschappelijke opvang' onder de AWBZ en de WMO. Daarnaast is er een wijziging binnen de AWBZ-

gaande. Er is sprake van een overheveling van AWBZ-producten naar de WMO. Zo komen bijvoorbeeld de functies dagbesteding en begeleiding die oorspronkelijk binnen de AWBZ vielen, nu in de WMO te vallen. Door geplande veranderingen in de wetten moet een afweging worden gemaakt over welke situatie als uitgangspunt gebruikt zou worden. Na overleg met de opdrachtgever is besloten om uit te gaan van de huidige situatie. De geplande wijzigingen zijn niet meegenomen in het onderzoek.

De drie wetten (ZWZ, WMO, AWBZ) zijn verwerkt in een stroomschema. Dit schema is gedurende het onderzoek voorgelegd aan zowel de opdrachtgever als twee respondenten. Op basis van geleverde input is het stroomschema aangepast tijdens het onderzoek. Dit betrof kleine aanpassingen. Zo is product 'dagactiviteiten' uit de WMO geschrappt en 'dag-en nachtopvang' uit de AWBZ.

Daarnaast is er een groot aanbod aan informatie over de wetten op het internet. Bruikbare informatie moet geselecteerd worden uit de diverse bronnen. Allereerst is er gestart met het lezen van informatie over de diverse wetten. Hier rapport zorg in Rotterdam heeft als uitgangspunt gedien. Vervolgens is gezocht naar gedetailleerde informatie. Voor de AWBZ zijn rapporten van het CLZ geraadpleegd. Ook het college voor Zorgverzekeringen is een belangrijke bron geweest omtrent AWBZ. Zo zijn bronnen verzameld over wanneer men recht heeft op AWBZ, hoe men AWBZ kan aanvragen en wat de zorg inhoudt. Voor de WMO zijn rapporten van de gemeente Rotterdam gebruikt, zoals het meerjarenplan WMO. In dit rapport is het huidige (en toekomstige) beleid omtrent WMO omschreven. Ook zijn jaarverslagen WMO en verschillende factsheets (MO) ingezien. De bronnen die in dit onderzoek zijn gebruikt, zijn opgenomen in de literatuurlijst die te vinden is in bijlage 1.

In de laatste fase van de desksearch is een totaalbeeld gevormd van zorg- en welzijnsorganisaties in de wijk. De inventarissen is gedurende het onderzoek diverse keren gewijzigd door organisaties aan de inventarisatie toe te voegen, of te onttrekken. Bij de organisaties die financiering ontvangen vanuit de ZWZ zijn bijvoorbeeld ziekenhuizen weggeleten omdat deze een grote reikwijdte hebben en niet wijkgebonden zijn. Voor instellingen die WMO-gelden ontvangen, ging dit moeizamer. In vergelijking met de ZWZ heeft de WMO

meer stromen en producten. Ook zijn de producten minder helder te definiëren. Veel organisaties kunnen getypeerd worden als welzijnsorganisatie. Een voorbeeld van zo'n organisatie is KOV-Blijdehand; overkoepelende organisatie van peuterspeelzalen, kinderdagverblijf en bultenschools' opgang. Na een klein onderzoek bleek dat enkele peuterspeelzalen financiering ontvangen uit WMO voordat het aanbieden van voorschole programma's en talontwikkeling.

Ook de inventarissen van AWBZ-instellingen is gedurende het onderzoek regelmatig gewijzigd. AWBZ-instellingen zijn vaak grote organisaties met diverse locaties. Een voorbeeld hiervan zijn aanbieders van ouderenzorg, waarbij op diverse locaties in een wijk deze zorg wordt geleverd. Baumani-GGZ is een voorbeeld van een AWBZ-organisatie die niet in de inventarisatie is opgenomen omdat de diensten die zij leveren voor cliënten zijn die uit een grote regio afkomstig zijn.

VELDONDERZOEK

Beschrijving

Voorbereiding

In de lijst van geïnterviewden is het verloop van de contacten bijgehouden: welke organisaties stonden in te participeren in het onderzoek, welke organisaties gaven aan niet mee te werken en met welke redenen, en welke organisaties wilden liever een beelspraak of de vragenlijst digitaal om hun gegevens door te kunnen geven.

Naast organisaties die financiering ontvangen, hebben ook interviews plaatsgevonden met organisaties die deze middelen verstrekken. Ter voorbereiding van deze interview is telkens vooraf een aantal vragen geformuleerd. De interviews zijn door koppels afgenummerd. In enkele gevallen zijn de interviews - met de toestemming van de respondent - opgenomen. De contactpersonen voor deze interviews zijn verkegen via de opdrachtgever en in sommige gevallen via verwijzingen van andere contactpersonen.

De verkregen informatie via ingevulde vragenlijsten is verwerkt in de informatietrakken. Elke wijk heeft

Interviews

Er zijn diverse interviews afgenummerd. Deze hebben plaatsgevonden met zorg- en welzijnsinstellingen die financiering ontvangen uit één van de drie wetten en met organisaties die financiële middelen verstrekken (deelgemeentelijke WMO). In een interviewlijst zijn kenmerken van organisaties bijgehouden. Vervolgens is vastgesteld welke organisaties benaderd worden om een realistisch beeld van de wijk te scheppen. Zo is geprobeerd om van elke type organisatie met minstens de helft van de aanwezige organisaties contact op te nemen. De organisaties zijn eerst telefonisch benaderd en in sommige gevallen is een e-mail verstuurd met een toelichting op het onderzoek. Deze brief is in samenwerking met de opdrachtgever opgesteld.

De strategie voor het benaderen van organisaties is vooraf vastgesteld. De organisaties zijn benaderd uit naam van de onderzoeksinstellingen van de studenten, die met een afstudieopdracht bezig zijn. Enkele organisaties hebben aangegeven geen tijd te hebben voor een interview maar hebben de vragenlijst digitaal ingevuld. Met twee organisaties is de vragenlijst telefonisch afgenummerd.

In de lijst van geïnterviewden is het verloop van de contacten bijgehouden: welke organisaties stonden in te participeren in het onderzoek, welke organisaties gaven aan niet mee te werken en met welke redenen, en welke organisaties wilden liever een beelspraak of de vragenlijst digitaal om hun gegevens door te kunnen geven.

Vooraf aan het veldwerk is een vragenlijst opgesteld. Het formuleren van de juiste vragen van belang omdat naar specifieke informatie gezocht wordt. Na overleg met de opdrachtgever over wat er uiteindelijk gevisualiseerd moet worden, zijn variabelen opgesteld. Deze variabelen hebben de leidraad gevormd voor het formuleren van vragen. De vragenlijst is opgedeeld in vier onderdelen: organisatie, diensten, cliënten en financiële. De vragenlijst is opgesteld in op het type organisatie, diensten, medewerkers. Het onderdeel diensten gaat in op de aangeboden diensten, frequentie van dienstenverbruik en samenwerking. Het derde onderdeel organisatie gaat in op het type organisatie, doelstelling van de organisatie en het aantal medewerkers. Het onderdeel diensten gaat in op de aangeboden diensten, frequentie van dienstenverbruik en samenwerking. Het derde onderdeel, cliënten, gaat over het aantal cliënten van de organisatie en het aandeel van cliënten uit de wijk en/of buiten de wijk. Het laatste onderdeel gaat over de financiering; hierbij is gevraagd naar totale inkomsten/budget van de organisatie en of de organisatie financiering ontvangt vanuit AWBZ, ZWZ en/of WMO.

Dataverwerking

<p>een eigen informatiematrix waarin de variabelen per onderdeel zijn verwerkt in verschillende tabbladen. In deze matricon zijn de organisaties gekoppeld aan (een van de) wetten. Hierbij is opgenomen vanuit welke wet een instelling gefinancierd wordt en welk bedrag per jaar dit bedraagt.</p> <p>Voor de organisaties die niet zijn benaderd, zijn de gegevens ingevuld op basis van verdeelsleutels en schattingen. Om de verdeelsleutels te hanteren is bij deze organisaties gevraagd naar het aantal medewerkers, het aantal uur dat zij werken en de functie die zij uitvoeren. De opdrachtgever heeft in dit stadium van het onderzoek meegelopen bij het opstellen van de verdeelsleutels. De verdeelsleutels zijn in overleg vastgesteld, waarna er verder werd gegaan met het verwerven van de data. Aan de hand van de ingevulde informatiematrix, zijn kaarten gemaakt.</p>	<p>Evaluatie</p> <p>Tijdens het veldwerk moesten enkele hindernissen worden genomen. Het onderzoek werd geïntroduceerd als een afstudeeronderzoek van studenten van de Erasmus universiteit naar de zorg in de wijk. Er is bewust voor gekozen om niet in detail te treden over het onderzoek om organisaties niet af te schrikken. Toch bleek het lastig om zorgverleners bereid te vinden tijd vrij te maken voor een interview.</p>	<p>Tijdens de belondes zijn verschillende zaken opgevallen: kleinere instellingen (zowel bij eerstelijns- als Wmo-instellingen) reageren enthousiast op het onderzoek en zijn bereid tot een gesprek. De grotere instellingen, zoals verpleeghuizen, zijn lastiger om een afspraak op korte termijn te plannen omdat contactpersonen een volle agenda hebben. Enkele keren hebben organisaties aangegeven om contact op te nemen op een tijdstip dat hen beter uit kwam, echter zijn deze afspraken niet altijd nagekomen. Opvallend is dat organisaties in Het Lage Land en Prinsenland meer bereid waren om te participeren in het onderzoek. In Vreewijk zijn alle 21 ZW organisaties benaderd met de vraag mee te doen aan een volledig interview, afgenomen. Wel hebben vrijwel alle organisaties positief gereageerd op de vraag hoeveel medewerkers er werkzaam waren zodat met behulp van verdeelsleutels een schatting van de inkomsten gedaan kon worden.</p>	<p>Dit geldt ook voor organisaties die vanuit de Wmo financiering ontvangen. Respondenten verwijzen door naar andere contactpersonen, hebben achteraf specifieke informatie opgezocht en opgestuurd en sommigen hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven van de resultaten van het onderzoek.</p>	<p>Het is mogelijk om nog meer combinaties van gegevens te maken. Welke gegevens nuttig zijn voor vergelijking hangt af van de vraag die beantwoord dient te worden.</p>
<p>Tot slot zijn verdeelsleutels toegepast in het onderzoek voor ontbrekende data van eerstelijnszorgorganisaties. Dit is noodzakelijk geweest omdat niet alle organisaties benaderd zijn omwille het tijdspektek en een aantal organisaties niet wilde meewerken. Om met deze verdeelsleutels niet realiteit zo goed mogelijk te benaderen is getracht extra informatie achterhalen bij organisaties die niet mee wilde doen aan het onderzoek, om toch een realistische inschatting te kunnen maken. Aandachtspunt hierbij is dat de verdeelsleutels vooral nog schattingen blijven. Den uitgebreide uitleg over de toetsaankondiging van de verdeelsleutels wordt verschafft in bijlage 2.</p>	<p>RAPPORTAGE</p> <p>Visualisatie</p> <p>De gegevens afkomstig uit de datamatrices zijn weergegeven in diverse kaarten. In bijlage 7 is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde kaarten. In dit stadium van het onderzoek heeft het verwarden van de kaarten langer geduurd dan vooraf was ingeschatt. Dit is te wijden aan de continue stroom van nieuwe data die binnen kwam. De gegevens in de datamatrices waren aan verandering onderhevig doordat er meer informatie beschikbaar kwamen naar aanleiding van berekeningen met verdeelsleutels. Ook kwam het voor dat er te weinig informatie beschikbaar was om een organisatie met een bijbehorend bedrag op te kunnen nemen op kaart. Op de kaarten is per wijk per periode een totale inventarisatie te zien van alle organisaties. Daarnaast is er per wijk een kaart waar de organisaties zijn weergegeven waarvan een bedrag dat zij jaarlijks ontvangen bekend is.</p>	<p>Naast kaarten op wijkniveau zijn er kaarten op stadsniveau geproduceerd. Deze kaarten tonen gegevens die relevant zijn om met elkaar te vergelijken. Zo kunnen geldstromen tussen de drie onderzochte wijken vergeleken worden, en is het mogelijk om gegevens van de wijk met de stad te vergelijken.</p>		
<p>VELDAKADEMIE</p> <p>VELDAKADEMIE</p>	<p>Financiële Stromen op Wijkniveau</p>			

COLOFON

Onderzoek

Financiering van Zorg en Welzijn op wijkniveau

Analyse in Het Lage Land, Prinsenland en Vreewijk

In opdracht van

gemeente Rotterdam

Auteurs

Lara Schot, Gulcan Dindar

Team Veldacademie

Erik Burmeijer, Jasper Buutfeld, Gukcan Dindar, Gulcan Dindar, Ka-Kit Man, Lara Schot

Uitvoering

Veldacademie

Grondherendijk 13a, 3082 DD Rotterdam

info@veldacademie.nl | www.veldacademie.nl

Uitsluitingen

Dit rapport is een momentopname en voor een groot deel gebaseerd op berekeningen en inschattingen.

Druk

1^e druk, juli 2012

Deze eindrapportage is ook te vinden op www.velcademie.nl.

©2012, Veldacademie

VELDACADEMIE

